

לְמוּד יוֹמִי

משניות זוהר

עם תיקוני זוהר

דף ליום לסיום בשנה

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
נצבים וילך תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק א

א. לִפְנֵי אֵידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם שִׁלשָׁה יָמִים - אָסוּר לָשֵׂאת וְלָתֵת עִמָּהֶן, לְהַשְׁאִילָן וְלִשְׁאֹל מֵהֶן, לְהַלְווֹתָן וְלִלְווֹת מֵהֶן, לְפָרְעָן וְלִפָּרַע מֵהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נִפְרָעִין מֵהֶן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵצֵר לוֹ. אָמְרוּ לוֹ: אַף־עַל־פִּי שֶׁמֵּצֵר הוּא עַכְשָׁיו - שָׁמֵחַ הוּא לְאַחַר זְמָן: ב. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: שִׁלשָׁה יָמִים לִפְנֵיהֶם וּשְׁלשָׁה יָמִים לְאַחֲרֵיהֶם - אָסוּר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לִפְנֵי אֵידֵיהֶן - אָסוּר; לְאַחַר אֵידֵיהֶן - מֻתָּר: ג. וְאֵלּוּ אֵידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם: קָלֶנְדָּא, וּסְטַרְנוּרָא, וּקְרָטֵסִים, וְיוֹם גְּנוּסְיָא שֶׁל מְלָכִים, וְיוֹם הַלֵּדָה, וְיוֹם הַמִּיתָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל מִיתָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׂרֵפָה - יֵשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה. וְשֶׁאֵין בָּהּ שְׂרֵפָה - אֵין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה. יוֹם תִּגְלַחַת זְקָנוֹ וּבְלוֹרִיתוֹ, יוֹם שֶׁעָלָה בּוֹ מִן הַיָּם, וְיוֹם שֶׁיָּצָא בּוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים, וְגוֹי שֶׁעָשָׂה מִשְׁתֶּה לִבְנוֹ - אֵינוֹ אָסוּר, אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הָאִישׁ בִּלְבָד: ד. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה - חוֹצָה לָהּ מֻתָּר. הָיָה חוֹצָה לָהּ עֲבוֹדָה זָרָה - תּוֹכָהּ מֻתָּר. מַהוּ לֵילֵךְ לְשָׁם? בִּזְמַן שֶׁהַדֶּרֶךְ מְיֻחֶדֶת לְאוֹתוֹ מָקוֹם - אָסוּר. וְאִם הָיָה יָכוֹל לְהַלֵּךְ בָּהּ לְמָקוֹם אַחֵר - מֻתָּר. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה, וְהָיוּ בָהּ חֲנֻיּוֹת מְעֻטָּרוֹת וְשֶׁאֵינָן מְעֻטָּרוֹת - זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית־שְׁאָן, וְאָמְרוּ חֲכָמִים: הַמְעֻטָּרוֹת - אֲסוּרוֹת, וְשֶׁאֵינָן מְעֻטָּרוֹת - מֻתָּרוֹת: ה. אֵלּוּ דְּבָרִים אֲסוּרִים לִמְכֹּר לַגּוֹיִם: אִצְטְרוֹבָּלִין, וּבְנוֹת שׁוּחַ וּפִטּוּטְרוֹתֵיהֶן, וּלְבוֹנָה, וְתַרְנְגוֹל הַלָּבָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מֻתָּר לִמְכֹּר לוֹ תַּרְנְגוֹל לָבָן בֵּין הַתַּרְנְגוֹלִין. וּבִזְמַן שֶׁהוּא בִּפְנֵי עַצְמוֹ - קוֹטֵעַ אֶת אֶצְבָּעוֹ וּמוֹכְרוֹ לוֹ, לְפִי שֶׁאֵין מַקְרִיבִין חָסֵר לַעֲבוֹדָה זָרָה. וּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים: סְתָמָן - מֻתָּר, וּפֵרוּשָׁן - אָסוּר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אַף דֶּקֶל טָב וְחָצָב וְנִקְלִיבָם - אָסוּר לִמְכֹּר לַגּוֹיִם: ו. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכֹּר בְּהֵמָה דַּקָּה לַגּוֹיִם - מוֹכְרִין. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִמְכֹּר - אֵין מוֹכְרִין. וּבְכָל מָקוֹם אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַּסָּה, עֲגָלִים וּסְיָחִים, שְׁלֵמִים וּשְׁבוּרִין. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בִּשְׁבוּרָה. וּבֵן בְּתֵירָא מַתִּיר בְּסוּס: ז. אֵין מוֹכְרִין לָהֶם דִּבִּין וַאֲרָיוֹת, וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נֶזֶק לָרַבִּים. אֵין בּוֹנִין עִמָּהֶם בְּסִילְקִי, גַּרְדּוֹם, וְאִיצְטַדְיָא, וּבִימָה. אֲבָל בּוֹנִים עִמָּהֶם בִּימוֹסְיָאוֹת וּבֵית מֶרְחָצָאוֹת. הִגִּיעוּ לִכְפָּה שֶׁמַּעֲמִידִין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה - אָסוּר לִבְנוֹת: ח. וְאֵין עוֹשִׂין תַּכְשִׁיטִין לַעֲבוֹדָה זָרָה, קְטָלָאוֹת וּנְזָמִים וְטַבָּעוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּשָׂכָר - מֻתָּר. אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע, אֲבָל מוֹכֵר הוּא מְשֻׁיָּקָצֵץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מוֹכֵר הוּא לוֹ עַל־מְנָת לָקַץ. אֵין מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא - מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים, אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְחוּץ־לָאָרֶץ - מוֹכְרִין לָהֶם בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל -

מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים, אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא - מוֹכְרִין בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת. וּבְחוּצָה־לָאָרֶץ - מוֹכְרִין אֵלּוּ וָאֵלּוּ: ט. אַף בִּמְקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר - לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז, כו): "וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ". וּבְכָל מָקוֹם - לֹא יַשְׁכִּיר לוֹ אֶת הַמֶּרְחָץ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ב

א. אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפִנְדְּקָאוֹת שֶׁל גּוֹיִם, מִפְּנֵי שֶׁחַשּׁוּדִין עַל הָרְבִיעָה. וְלֹא תִתְיַחֵד אִשָּׁה עִמָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁחַשּׁוּדִין עַל הָעֲרָיוֹת. וְלֹא יִתְיַחֵד אָדָם עִמָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁחַשּׁוּדִין עַל שְׁפִיכוּת־דָּמִים. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תְיַלֵּד אֶת הַנָּכְרִית, מִפְּנֵי שֶׁמְּיַלֶּדֶת בֵּן לַעֲבוֹדָה זָרָה. אֲבָל נָכְרִית מְיַלֶּדֶת בַּת יִשְׂרָאֵל. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תָּנִיק בְּנָהּ שֶׁל נָכְרִית. אֲבָל נָכְרִית מְנִיקָה בְּנָהּ שֶׁל יִשְׂרְאֵלִית בִּרְשׁוּתָהּ: ב. מִתְרַפְּאִין מֵהֶן רְפוּי מָמוֹן, אֲבָל לֹא רְפוּי נְפָשׁוֹת. וְאֵין מִסְתַּפְּרִין מֵהֶן בְּכָל מָקוֹם; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים - מֻתָּר, אֲבָל לֹא בֵּינוֹ לְבֵינוֹ: ג. אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה: הַיַּיִן, וְהַחֹמֶץ שֶׁל גּוֹיִם, שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּתוֹ יַיִן, וְחֶרֶס הַדְּרָיָנִי, וְעוֹרוֹת לְבוּבִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בִּזְמַן שֶׁהַקֶּרַע שֶׁלּוֹ עָגוֹל - אָסוּר. מְשׁוּךְ - מֻתָּר. בָּשָׂר הַנִּכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה - מֻתָּר. וְהַיּוֹצֵא - אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כִּזְבְחֵי מֵתִים, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. הַהוֹלְכִין לַתַּרְפוּת - אָסוּר לָשֵׂאת וְלָתֵת עִמָּהֶם. וְהַבָּאִין - מֻתָּרִין: ד. נוֹדוֹת הַגּוֹיִם וְקַנְקַנֵּיהֶן, וְיַיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּנוּס בָּהֶן - אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה. הַחֲרָצַנִּים וְהַזְּגִין שֶׁל גּוֹיִם - אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לַחִין - אֲסוּרִין. יְבֵשִׁין - מֻתָּרִין. הַמֶּרִיס וּגְבִינוֹת בֵּית אֲנִיקִי שֶׁל גּוֹיִם - אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה: ה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: שָׁאַל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּשֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ, אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מָה אָסְרוּ גְּבִינוֹת שֶׁל גּוֹיִם? אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵבָה שֶׁל נְבֵלָה. אָמַר לוֹ: וַהֲלֹא קֵבַת עוֹלָה חֲמוּרָה מִקֵּבַת נְבֵלָה, וְאָמְרוּ: כֹּהֵן שֶׁדַּעְתּוֹ יָפָה שׁוֹרְפָהּ חַיָּה? וְלֹא הוֹדוּ לוֹ, אֲבָל אָמְרוּ: אֵין נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. חָזַר, אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵבַת עֻגְלֵי עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר לוֹ: אִם־כֵּן, לָמָּה לֹא אֲסָרוּהָ בַּהֲנָאָה? הִשִּׁיאוֹ לְדָבָר אַחֵר; אָמַר לוֹ: יִשְׁמָעֵאל אָחִי, הֵיאָךְ אַתָּה קוֹרֵא (שִׁיר־הַשִּׁירִים א, ב): "כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן", אוֹ: "כִּי טוֹבִים דֹּדַיִךְ". אָמַר לוֹ: "כִּי טוֹבִים דֹּדַיִךְ". אָמַר לוֹ: אֵין הַדָּבָר כֵּן, שֶׁהֲרֵי חֲבֵרוֹ מְלַמֵּד עָלָיו (שָׁם שָׁם, ג): "לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים": ו. אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין, וְאֵין אִסּוּרָן אִסּוּר

הַנָּאָה: חָלָב שֶׁחָלְבוּ גּוֹי, וְאֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ, וְהַפַּת, וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלָּהֶן. רַבִּי וּבֵית דִּינוֹ הִתִּירוּ בַּשֶּׁמֶן. וּשְׁלָקוֹת, וּכְבָשִׁין שֶׁדַּרְכָּן לָתֵת לְתוֹכָן יַיִן וָחֹמֶץ, וְטָרִית טְרוּפָה, וְצִיר שֶׁאֵין בָּהּ דָּגָה כִּלְבִית שׁוֹטֶטֶת בּוֹ, וְהַחִילָק, וְקֻרָּט שֶׁל חִלְתִּית, וּמֶלַח סַלְקוֹנְטִית - הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין, וְאֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה: ז. אֵלּוּ מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה: חָלָב שֶׁחָלְבוּ גּוֹי וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ, וְהַדְּבָשׁ, וְהַדְּבָדְבָנִיּוֹת, אַף־עַל־פִּי שֶׁמְּנַטְּפִין - אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם הֶכְשֵׁר מַשְׁקֶה. וּכְבָשִׁין שֶׁאֵין דַּרְכָּן לָתֵת לְתוֹכָן יַיִן וָחֹמֶץ, וְטָרִית שֶׁאֵינָהּ טְרוּפָה, וְצִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דָּגָה, וְעֶלָּה שֶׁל חִלְתִּית, וְזֵיתִים גְּלֵסְקָאוֹת הַמְּגֻלְגָּלִין; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: הַשְּׁלוּחִין - אֲסוּרִין. הַחֲגָבִים הַבָּאִים מִן הַסְּלוּלָה - אֲסוּרִין. מִן הַהַפְתֵּק - מֻתָּרִין. וְכֵן לַתְּרוּמָה:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ג

א. כָּל הַצַּלְמִים אֲסוּרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶעֱבָדִין פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ אָסוּר, אֶלָּא כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַקֵּל, אוֹ צְפוֹר, אוֹ כַּדּוּר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ כָּל דָּבָר: ב. הַמּוֹצֵא שִׁבְרֵי צַלְמִים - הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִים. מָצָא תַּבְנִית יָד אוֹ תַּבְנִית רֶגֶל - הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִים, מִפְּנֵי שֶׁכַּיּוֹצֵא בָּהֶן נֶעֱבָד: ג. הַמּוֹצֵא כֵּלִים, וַעֲלֵיהֶם צוּרַת חַמָּה, צוּרַת לְבָנָה, צוּרַת דְּרָקוֹן - יוֹלִיכֵם לְיָם הַמֶּלַח. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שֶׁעַל הַמִּכְבָּדִין - אֲסוּרִים. שֶׁעַל הַמִּבְזִין - מֻתָּרִין. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שׁוֹחֵק וְזוֹרֶה לָרוּחַ, אוֹ מַטִּיל לַיָּם. אָמְרוּ לוֹ: אַף הוּא נַעֲשֶׂה זֶבֶל, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יג, יח): "וְלֹא־יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם": ד. שָׁאַל פְּרוֹקְלוֹס בֶּן פְּלוֹסְפוֹס אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּעַכּוֹ, שֶׁהָיָה רוֹחֵץ בְּמֶרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטִי, אָמַר לוֹ: 'כָּתוּב בְּתוֹרָתְכֶם, "וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם". מִפְּנֵי מָה אַתָּה רוֹחֵץ בְּמֶרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטִי', אָמַר לוֹ: 'אֵין מְשִׁיבִין בְּמֶרְחָץ'. וּכְשֶׁיָּצָא, אָמַר לוֹ: 'אֲנִי לֹא בָאתִי בִּגְבוּלָהּ, הִיא בָּאת בִּגְבוּלִי. אֵין אוֹמְרִים: נַעֲשָׂה מֶרְחָץ לְאַפְרוֹדִיטִי נוֹי, אֶלָּא אוֹמְרִים: נַעֲשֵׂית אַפְרוֹדִיטִי נוֹי לַמֶּרְחָץ. דָּבָר אַחֵר: אִם נוֹתְנִין לְךָ מָמוֹן הַרְבֵּה, אִי אַתָּה נִכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּךָ, עָרוֹם וּבַעַל־קֶרִי וּמַשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ, וְזוֹ עוֹמֶדֶת עַל־פִּי הַבִּיב, וְכָל הָעָם מַשְׁתִּינִין לְפָנֶיהָ. לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא: "אֱלֹהֵיהֶם" (שֵׁם יב, ב). אֶת שֶׁנּוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ - אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ - מֻתָּר: ה. הַגּוֹיִם הָעוֹבְדִים אֶת הֶהָרִים וְאֶת הַגְּבָעוֹת - הֵן מֻתָּרִים, וּמַה שֶּׁעֲלֵיהֶם אֲסוּרִים, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז, כה): "לֹא תַחְמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ". רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: "אֱלֹהֵיהֶם עַל הֶהָרִים" (שֵׁם יב, ב), וְלֹא הֶהָרִים אֱלֹהֵיהֶם. "אֱלֹהֵיהֶם... עַל הַגְּבָעוֹת", וְלֹא הַגְּבָעוֹת אֱלֹהֵיהֶם. וּמִפְּנֵי מָה אֲשֵׁרָה אֲסוּרָה? מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִיסַת יְדֵי אָדָם, וְכָל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִיסַת יְדֵי

אָדָם - אָסוּר. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: אֲנִי אוֹבִין וְאָדוּן לְפָנֶיךָ: כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא: "הַר גְּבוֹהַּ", וְ"גִּבְעָה נִשָּׂאָה" (יְשַׁעְיָהוּ ל, כה), וְ"עֵץ רַעֲנָן" (דְּבָרִים יב, ב) - דַּע שֶׁיֵּשׁ שָׁם עֲבוֹדָה זָרָה: ו. מִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה וְנָפַל - אָסוּר לִבְנוֹתוֹ. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה? כּוֹנֵס בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת וּבוֹנֶה. הָיָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה - נִדּוֹן מֶחֱצָה עַל מֶחֱצָה. אֲבָנָיו, עֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין כַּשֶּׁרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם ז, כו): "שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ". רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כַּנִּדָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה ל, כב): "תְּזָרֵם כְּמוֹ דָוָה, צֵא תֹאמַר לוֹ". מַה נִּדָּה מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא - אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא: ז. שְׁלֹשָׁה בָּתִּים הֵן: בַּיִת שֶׁבָּנוּי מִתְּחִלָּה לַעֲבוֹדָה זָרָה - הֲרֵי זֶה אָסוּר. סִיְּדוֹ וְכִיְּרוֹ לַעֲבוֹדָה זָרָה, וְחִדֵּשׁ - נוֹטֵל מַה שֶּׁחִדֵּשׁ. הִכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה וְהוֹצִיאָהּ - הֲרֵי זֶה מֻתָּר. שָׁלֹשׁ אֲבָנִים הֵן: אֶבֶן שֶׁחֲצָבָהּ מִתְּחִלָּה לַבִּימוֹס - הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה. סִיְּדָהּ וְכִיְּרָהּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְחִדֵּשׁ - נוֹטֵל מַה שֶּׁחִדֵּשׁ. הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה וְסִלְּקָהּ - הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת. שָׁלֹשׁ אֲשֵׁרוֹת הֵן: אִילָן שֶׁנִּטְּעוּ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה - הֲרֵי זֶה אָסוּר. גִּדְּעוּ וּפִסְּלוּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְהֶחֱלִיף - נוֹטֵל מַה שֶּׁהֶחֱלִיף. הֶעֱמִיד תַּחְתָּיו עֲבוֹדָה זָרָה וּבִטְּלָהּ - הֲרֵי זֶה מֻתָּר. אֵיזוֹ הִיא אֲשֵׁרָה? כָּל שֶׁיֵּשׁ תַּחְתֶּיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל שֶׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ. וּמַעֲשֶׂה בְּצִידוֹן, בְּאִילָן שֶׁהָיוּ עוֹבְדִין אוֹתוֹ, וּמָצְאוּ תַּחְתָּיו גַּל. אָמַר לָהֶן רַבִּי שִׁמְעוֹן: 'בְּדִקוּ אֶת הַגַּל הַזֶּה', וּבְדָקוּהוּ, וּמָצְאוּ בּוֹ צוּרָה. אָמַר לָהֶן: 'הוֹאִיל וְלַצּוּרָה הֵן עוֹבְדִין - נַתִּיר לָהֶן אֶת הָאִילָן': ח. לֹא יֵשֵׁב בְּצִלָּהּ, וְאִם יָשַׁב - טָהוֹר. וְלֹא יַעֲבֹר תַּחְתֶּיהָ, וְאִם עָבַר - טָמֵא. הָיְתָה גּוֹזֶלֶת אֶת הָרַבִּים, וְעָבַר תַּחְתֶּיהָ - טָהוֹר. וְזוֹרְעִים תַּחְתֶּיהָ יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים, אֲבָל לֹא בִּימוֹת הַחַמָּה. וְהַחַזְרִין - לֹא בִּימוֹת הַחַמָּה וְלֹא בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַף לֹא יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים, מִפְּנֵי שֶׁהַנִּמְיָה נוֹשֶׁרֶת עֲלֵיהֶן, וְהִוָּה לָהֶן לְזֶבֶל: ט. נָטַל מִמֶּנָּה עֵצִים - אֲסוּרִים בַּהֲנָאָה. הִסִּיק בָּהֶן אֶת הַתַּנּוּר: אִם חָדָשׁ - יִתֵּץ. וְאִם יָשָׁן - יְצַנֵּן. אָפָה בּוֹ אֶת הַפַּת - אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה. נִתְעָרְבָה בַּאֲחֵרוֹת - כֻּלָּן אֲסוּרוֹת בַּהֲנָאָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יוֹלִיךְ הַנָּאָה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ: אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה. נָטַל הֵימֶנָּה כַּרְכַּר - אָסוּר בַּהֲנָאָה. אָרַג בּוֹ אֶת הַבֶּגֶד - הַבֶּגֶד אָסוּר בַּהֲנָאָה. נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים, וַאֲחֵרִים בַּאֲחֵרִים - כֻּלָּן אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יוֹלִיךְ הַנָּאָה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ: אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה: י. כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ? קָרְסֵם וְזֵרַד, נָטַל מִמֶּנָּה מַקֵּל אוֹ שַׁרְבִיט, אֲפִלּוּ עֶלֶה - הֲרֵי זוֹ בְּטֵלָה. שְׁפָיָהּ: לְצָרְכָּהּ - אֲסוּרָה. שֶׁלֹּא לְצָרְכָּהּ - מֻתֶּרֶת:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ד

א. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: שָׁלֹשׁ אֲבָנִים זוֹ בְּצַד זוֹ בְּצַד מַרְקוּלִיס - אֲסוּרוֹת. וּשְׁתַּיִם

– מֻתָּרוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: שְׁנֵּרְאוֹת עִמּוֹ – אֲסוּרוֹת. וְשֶׁאֵין נִרְאוֹת עִמּוֹ – מֻתָּרוֹת: ב. מָצָא בִּרְאִשּׁוֹ מָעוֹת, כִּסּוֹת אוֹ כֵלִים – הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. פַּרְכִּילֵי עֲנָבִים וַעֲטָרוֹת שֶׁל שִׁבֳּלִים וְיֵינוֹת וּשְׁמָנִים וּסְלָתוֹת, וְכָל דָּבָר שֶׁכַּיּוֹצֵא בּוֹ קָרֵב עַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ – אָסוּר: ג. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהָיָה לָהּ גִּנָּה אוֹ מֶרְחָץ – נֶהֱנִין מֵהֶן שֶׁלֹּא בְּטוֹבָה, וְאֵין נֶהֱנִין מֵהֶן בְּטוֹבָה. הָיָה שֶׁלָּהּ וְשֶׁל אֲחֵרִים – נֶהֱנִין מֵהֶן בֵּין בְּטוֹבָה, וּבֵין שֶׁלֹּא בְּטוֹבָה: ד. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי – אֲסוּרָה מִיָּד. וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל – אֵינָהּ אֲסוּרָה עַד שֶׁתֵּעָבֵד. נָכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל חֲבֵרוֹ, וְיִשְׂרָאֵל אֵינוֹ מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי. הַמְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה – בִּטֵּל מְשַׁמְּשֶׁיהָ. בִּטֵּל מְשַׁמְּשֶׁיהָ – מְשַׁמְּשֶׁיהָ מֻתָּרִין, וְהִיא אֲסוּרָה: ה. כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ? קָטַע רֹאשׁ אָזְנָהּ, רֹאשׁ חָטְמָהּ, רֹאשׁ אֶצְבָּעָהּ, פְּחָסָהּ, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא חִסְּרָהּ – בִּטְּלָהּ. רָקַק בְּפָנֶיהָ, הִשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ, גֵּרְרָהּ, וְזָרַק בָּהּ אֶת הַצּוֹאָה – הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ בְּטֵלָה. מִכָּרָהּ אוֹ מִשְׁכְּנָהּ – רַבִּי אוֹמֵר: בִּטֵּל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא בִּטֵּל: ו. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ בְּשָׁעַת שָׁלוֹם – מֻתֶּרֶת. בְּשָׁעַת מִלְחָמָה – אֲסוּרָה. בִּימוֹסְיָאוֹת שֶׁל מְלָכִים – הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָם, בְּשָׁעָה שֶׁהַמְּלָכִים עוֹבְרִים: ז. שָׁאֲלוּ אֶת הַזְּקֵנִים בְּרוֹמִי: 'אִם אֵין רְצוֹנוֹ בַּעֲבוֹדָה זָרָה, לָמָּה אֵינוֹ מְבַטְּלָהּ'? אָמְרוּ לָהֶן: 'אִלּוּ לְדָבָר, שֶׁאֵין צֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ, הָיוּ עוֹבְדִים, הָיָה מְבַטְּלוֹ. הֲרֵי הֵן עוֹבְדִין לַחַמָּה וְלַלְּבָנָה וְלַכּוֹכָבִים וְלַמַּזָּלוֹת – יְאַבֵּד עוֹלָמוֹ מִפְּנֵי הַשּׁוֹטִים'? אָמְרוּ לָהֶן: 'אִם־כֵּן, יְאַבֵּד דָּבָר, שֶׁאֵין צֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ, וְיַנִּיחַ דָּבָר, שֶׁצֹּרֶךְ הָעוֹלָם בּוֹ'. אָמְרוּ לָהֶן: 'אַף אָנוּ מַחֲזִיקִין יְדֵי עוֹבְדֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ, שֶׁאוֹמְרִים: תֵּדְעוּ שֶׁהֵן אֱלוֹהוֹת, שֶׁהֲרֵי הֵן לֹא בָּטְלוּ': ח. לוֹקְחִין גַּת בְּעוּטָה מִן הַנָּכְרִי, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל בְּיָדוֹ, וְנוֹתֵן לַתַּפּוּחַ. וְאֵינוֹ נַעֲשֶׂה יַיִן נֶסֶךְ, עַד שֶׁיֵּרֵד לַבּוֹר. יָרַד לַבּוֹר: מַה שֶּׁבַּבּוֹר – אָסוּר, וְהַשְּׁאָר – מֻתָּר: ט. דּוֹרְכִין עִם הַגּוֹי בַּגַּת, אֲבָל לֹא בּוֹצְרִין עִמּוֹ. יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטָמְאָה – לֹא דוֹרְכִין וְלֹא בּוֹצְרִין עִמּוֹ, אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ חָבִיּוֹת לַגַּת, וּמְבִיאִין עִמּוֹ מִן הַגַּת. נַחְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטָמְאָה – לֹא לָשִׁין וְלֹא עוֹרְכִין עִמּוֹ, אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ פַּת לַפַּלְטֶר: י. גּוֹי שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בְּצַד הַבּוֹר שֶׁל יַיִן, אִם יֵשׁ לוֹ עָלָיו מִלְוָה – אָסוּר. אֵין לוֹ עָלָיו מִלְוָה – מֻתָּר. נָפַל לַבּוֹר וְעָלָה, וּמְדָדוֹ בַּקָּנֶה, הִתִּיז אֶת הַצְּרָעָה בַּקָּנֶה, אוֹ שֶׁהָיָה מְטַפֵּחַ עַל־פִּי חָבִית מְרֻתַּחַת – בְּכָל אֵלּוּ הָיָה מַעֲשֶׂה, וְאָמְרוּ: יִמָּכֵר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. נָטַל אֶת הֶחָבִית, וּזְרָקָהּ בַּחֲמָתוֹ לַבּוֹר – זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה, וְהִכְשִׁירוּ: יא. הַמְּטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי, וְנוֹתְנוֹ בִּרְשׁוּתוֹ, בְּבֵית הַפָּתוּחַ לִרְשׁוּת־הָרַבִּים, בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרְאֵלִים – מֻתָּר. בְּעִיר שֶׁכֻּלָּהּ

גוֹיִם - אָסוּר, עַד שֶׁיּוֹשִׁיב שׁוֹמֵר. וְאֵין הַשּׁוֹמֵר צָרִיךְ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְשַׁמֵּר. אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס - מֻתָּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: כָּל רְשׁוּת גּוֹיִם אַחַת הִיא: יב. הַמְטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי, וְנוֹתְנוֹ בִּרְשׁוּתוֹ, וְהַלָּה כּוֹתֵב לוֹ: ׳הִתְקַבַּלְתִּי מִמְּךָ מָעוֹת׳ - מֻתָּר. אֲבָל אִם יִרְצֶה יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאוֹ, וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ, עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת מְעוֹתָיו - זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית שְׁאָן, וְאָסְרוּ חֲכָמִים:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ה

א. הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּיֵין נֶסֶךְ - שְׂכָרוֹ אָסוּר. שְׂכָרוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ מְלָאכָה אַחֶרֶת, אַף־עַל־פִּי שֶׁאָמַר לוֹ: ׳הַעֲבֵר לִי חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם׳ - שְׂכָרוֹ מֻתָּר. הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא עָלֶיהָ יֵין נֶסֶךְ - שְׂכָרָהּ אָסוּר. שְׂכָרָהּ לֵישֵׁב עָלֶיהָ, אַף־עַל־פִּי שֶׁהִנִּיחַ הַגּוֹי לְגִינּוֹ עָלֶיהָ - שְׂכָרָהּ מֻתָּר: ב. יֵין נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל עַל־גַּבֵּי עֲנָבִים - יְדִיחֵן, וְהֵן מֻתָּרוֹת. וְאִם הָיוּ מְבֻקָּעוֹת - אֲסוּרוֹת. נָפַל עַל־גַּבֵּי תְּאֵנִים אוֹ עַל־גַּבֵּי תְּמָרִים: אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתֵן טַעַם - אָסוּר. מַעֲשֶׂה בְּבֵיתוֹס בֶּן זוֹנִין, שֶׁהֵבִיא גְּרוֹגְרוֹת בִּסְפִינָה, וְנִשְׁתַּבְּרָה חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ, וְנָפַל עַל־גַּבֵּיהֶן, וְשָׁאַל לַחֲכָמִים וְהִתִּירוּם. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁבַּהֲנָאָתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם - אָסוּר. כָּל שֶׁאֵין בַּהֲנָאָתוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם - מֻתָּר, כְּגוֹן חֹמֶץ שֶׁנָּפַל עַל־גַּבֵּי גְּרִיסִין: ג. נָכְרִי שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם: אִם הָיָה בְּחֶזְקַת הַמְשַׁתַּמֵּר - מֻתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב: ד. הַמַּנִּיחַ יֵינוֹ בַּקָּרוֹן אִם בַּסְּפִינָה וְהָלַךְ לוֹ בְּקַפַּנְדַּרְיָא: נִכְנַס לַמְּדִינָה וְרָחַץ - מֻתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב. הַמַּנִּיחַ נָכְרִי בַּחֲנוּת, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס - מֻתָּר. וְאִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב: ה. הָיָה אוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן, וְהִנִּיחַ לְגִינָה עַל הַשֻּׁלְחָן, וּלְגִינָה עַל הַדֶּלְבְּקִי, וְהִנִּיחוֹ וְיָצָא: מַה שֶּׁעַל הַשֻּׁלְחָן - אָסוּר. וּמַה שֶּׁעַל הַדֶּלְבְּקִי - מֻתָּר. וְאִם אָמַר לוֹ: ׳הֱוֵי מוֹזֵג וְשׁוֹתֶה׳ - אַף שֶׁעַל הַדֶּלְבְּקִי אָסוּר. חָבִיּוֹת פְּתוּחוֹת - אֲסוּרוֹת. סְתוּמוֹת - כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב: ו. בַּלָּשֶׁת גּוֹיִם שֶׁנִּכְנְסָה לָעִיר בִּשְׁעַת שָׁלוֹם: חָבִיּוֹת פְּתוּחוֹת - אֲסוּרוֹת. סְתוּמוֹת - מֻתָּרוֹת. בִּשְׁעַת מִלְחָמָה - אֵלּוּ וְאֵלּוּ מֻתָּרוֹת, לְפִי שֶׁאֵין פְּנַאי לְנַסֵּךְ: ז. אֻמָּנִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁשָּׁלַח לָהֶם נָכְרִי חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ בִּשְׂכָרָן - מֻתָּרִים לוֹמַר לוֹ: ׳תֵּן לָנוּ אֶת דָּמֶיהָ׳. וְאִם מִשֶּׁנִּכְנְסָה לִרְשׁוּתָן - אָסוּר. הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי: פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד - דָּמָיו מֻתָּרִין. מָדַד עַד שֶׁלֹּא פָּסַק - דָּמָיו אֲסוּרִין. נָטַל אֶת הַמַּשְׁפֵּךְ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל: אִם יֵשׁ בּוֹ עַכָּבַת יַיִן - אָסוּר.

הַמְעָרֶה מִכְּלִי אֶל כְּלִי: אֶת שֶׁעֵרָה מִמֶּנּוּ - מֻתָּר. וְאֶת שֶׁעֵרָה לְתוֹכוֹ - אָסוּר: ח. יֵין נֶסֶךְ - אָסוּר, וְאוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא. יַיִן בְּיַיִן וּמַיִם בְּמַיִם - בְּכָל שֶׁהוּא. יַיִן בְּמַיִם וּמַיִם בְּיַיִן - בְּנוֹתֵן טַעַם. זֶה הַכְּלָל: מִין בְּמִינוֹ - בְּמַשֶּׁהוּ; וְשֶׁלֹּא בְּמִינוֹ - בְּנוֹתֵן טַעַם: ט. אֵלּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין בְּכָל שֶׁהֵן: יַיִן נֶסֶךְ, וַעֲבוֹדָה זָרָה, וְעוּרוֹת לְבוּבִין, וְשׁוּר הַנִּסְקָל, וְעֶגְלָה עֲרוּפָה, וְצִפֳּרֵי מְצֹרָע, וּשְׂעַר נָזִיר, וּפֶטֶר חֲמוֹר, וּבָשָׂר בֶּחָלָב, וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, וְחֵלֶב שֶׁנִּשְׁחַט בְּעַזָּרָה - הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין בְּכָל שֶׁהֵן: י. יַיִן נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל לַבּוֹר - כֻּלּוֹ אָסוּר בַּהֲנָאָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: יִמָּכֵר כֻּלּוֹ לַנָּכְרִי חוּץ מִדְּמֵי יַיִן נֶסֶךְ שֶׁבּוֹ: יא. גַּת שֶׁל אֶבֶן שֶׁזִּפְתָּהּ גּוֹי - מְנַגְּבָהּ, וְהִיא טְהוֹרָה. וְשֶׁל עֵץ - רַבִּי אוֹמֵר: יְנַגֵּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יְקַלֵּף אֶת הַזֶּפֶת. וְשֶׁל חֶרֶס, אַף-עַל-פִּי שֶׁקִּלַּף אֶת הַזֶּפֶת - הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה: יב. הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַּשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי: אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַטְבִּיל - יַטְבִּיל. לְהַגְעִיל - יַגְעִיל. לְלַבֵּן בָּאוּר - יְלַבֵּן בָּאוּר. הַשְּׁפּוּד וְהָאַסְכְּלָה - מְלַבְּנָן בָּאוּר. הַסַּכִּין - שָׁפָה, וְהִיא טְהוֹרָה:

סְלִיק מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה

מַסֶּכֶת אָבוֹת פֶּרֶק א

פֶּרֶק א. מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים, וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים, וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים: הֱווּ מְתוּנִים בַּדִּין, וְהַעֲמִידוּ תַּלְמִידִים הַרְבֵּה, וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה: ב. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשִּׁיָּרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הוּא הָיָה אוֹמֵר: עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבוֹדָה, וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים: ג. אַנְטִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב עַל-מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס, אֶלָּא הֱווּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב, שֶׁלֹּא עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס, וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם: ד. יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה וְיוֹסֵי בֶּן-יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם. יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה אוֹמֵר: יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וֱהֱוֵי מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם, וֱהֱוֵי שׁוֹתֶה בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם: ה. יוֹסֵי בֶּן-יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר: יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לְרִוָחָה, וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתֶךָ, וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה. בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ! מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים: כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מַרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה - גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ, וּבוֹטֵל מִדִּבְרֵי תוֹרָה, וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהִנָּם: ו. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-פְּרַחְיָה וְנִתַּאי הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-פְּרַחְיָה אוֹמֵר: עֲשֵׂה לְךָ רַב, וּקְנֵה לְךָ חָבֵר, וֱהֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף-זְכוּת: ז. נִתַּאי הָאַרְבֵּלִי אוֹמֵר: הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רָע, וְאַל תִּתְחַבֵּר לָרָשָׁע, וְאַל תִּתְיָאֵשׁ מִן הַפֻּרְעָנוּת: ח. יְהוּדָה בֶן-טַבַּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוּדָה בֶן-טַבַּאי אוֹמֵר: אַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ

כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִין. וּכְשֶׁיִּהְיוּ בַּעֲלֵי דִינִים עוֹמְדִים לְפָנֶיךָ - יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כִּרְשָׁעִים. וּכְשֶׁנִּפְטָרִים מִלְּפָנֶיךָ - יִהְיוּ בְעֵינֶךָ כְּזַכָּאִין, כְּשֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין: ט. שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח אוֹמֵר: הֱוֵי מַרְבֶּה לַחֲקֹר אֶת הָעֵדִים, וֶהֱוִי זָהִיר בִּדְבָרֶיךָ, שֶׁמָּא מִתּוֹכָם יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר: י. שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶם. שְׁמַעְיָה אוֹמֵר: אֱהֹב אֶת הַמְּלָאכָה, וּשְׂנָא אֶת הָרַבָּנוּת, וְאַל תִּתְוַדַּע לָרָשׁוּת: יא. אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר: חֲכָמִים, הִזָּהֲרוּ בִּדְבָרֵיכֶם! שֶׁמָּא תָּחוֹבוּ חוֹבַת גָּלוּת וְתִגְלוּ לִמְקוֹם מַיִם הָרָעִים, וְיִשְׁתּוּ הַתַּלְמִידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם - וְיָמוּתוּ, וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל: יב. הִלֵּל וְשַׁמַּאי קִבְּלוּ מֵהֶם. הִלֵּל אוֹמֵר: הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן, אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה: יג. הוּא הָיָה אוֹמֵר: נְגַד שְׁמָא - אֲבַד שְׁמֵהּ. וּדְלָא מוֹסִיף - יָסֵיף. וּדְלָא יָלֵיף - קְטָלָא חַיָּב. וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתַגָּא - חָלָף: יד. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אִם אֵין אֲנִי לִי - מִי לִי? וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי - מָה אֲנִי? וְאִם לֹא עַכְשָׁיו - אֵימָתַי?: טו. שַׁמַּאי אוֹמֵר: עֲשֵׂה תּוֹרָתְךָ קֶבַע. אֱמֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה. וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת: טז. רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: עֲשֵׂה לְךָ רַב, וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק, וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר אֳמָדוֹת: יז. שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר: כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים, וְלֹא מָצָאתִי לַגּוּף טוֹב אֶלָּא שְׁתִיקָה. וְלֹא הַמִּדְרָשׁ הוּא הָעִקָּר, אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה. וְכָל הַמַּרְבֶּה דְּבָרִים - מֵבִיא חֵטְא יח. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד: עַל הַדִּין, וְעַל הָאֱמֶת, וְעַל הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה ח, טז): "אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם":

מַסֶּכֶת אָבוֹת פֶּרֶק ב

א. רַבִּי אוֹמֵר: אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיִּבּר לוֹ הָאָדָם? כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת לְעוֹשֶׂיהָ, וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם. וֶהֱוֵי זָהִיר בְּמִצְוָה קַלָּה כְּבַחֲמוּרָה, שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת. וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ, וּשְׂכַר עֲבֵרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָהּ. וְהִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים, וְאִי אַתָּה בָּא לִידֵי עֲבֵרָה: דַּע מַה לְּמַעְלָה מִמְּךָ: עַיִן רוֹאָה, וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בַּסֵּפֶר נִכְתָּבִין: ב. רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר: יָפֶה תַּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ־אֶרֶץ, שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עָוֹן. וְכָל־תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּהּ מְלָאכָה - סוֹפָהּ בְּטֵלָה, וְגוֹרֶרֶת עָוֹן. וְכָל הָעֲמֵלִים עִם הַצִּבּוּר - יִהְיוּ עֲמֵלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּן, וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לָעַד. וְאַתֶּם, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם שָׂכָר הַרְבֵּה, כְּאִלּוּ עֲשִׂיתֶם: ג. הֱווּ זְהִירִין בָּרָשׁוּת, שֶׁאֵין מְקָרְבִין לוֹ לָאָדָם אֶלָּא לְצֹרֶךְ עַצְמָן. נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בִּשְׁעַת הֲנָאָתָן. וְאֵין עוֹמְדִין לוֹ לָאָדָם בִּשְׁעַת דָּחְקוֹ: ד. הוּא הָיָה אוֹמֵר: עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנֶךָ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ. בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי

רְצוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ. הִלֵּל אוֹמֵר: אַל תִּפְרֹשׁ מִן הַצִּבּוּר. וְאַל תַּאֲמֵן בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ. וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ, עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ. וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמֹעַ, שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע. וְאַל תֹּאמַר: ׳לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה׳ - שֶׁמָּא לֹא תִּפָּנֶה: ה. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אֵין בּוּר יָרֵא חֵטְא, וְלֹא עַם־הָאָרֶץ חָסִיד, וְלֹא הַבַּיְשָׁן לָמֵד, וְלֹא הַקַּפְדָּן מְלַמֵּד, וְלֹא כָּל הַמַּרְבֶּה בִּסְחוֹרָה מַחְכִּים. וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים - הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ: ו. אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמָּיִם. אָמַר לָהּ: ׳עַל דַּאֲטַפְתְּ - אַטְפוּךְ. וְסוֹף מְטַיְּפַיִךְ - יְטוּפוּן׳: ז. הוּא הָיָה אוֹמֵר: מַרְבֶּה בָּשָׂר - מַרְבֶּה רִמָּה. מַרְבֶּה נְכָסִים - מַרְבֶּה דְּאָגָה. מַרְבֶּה נָשִׁים - מַרְבֶּה כְּשָׁפִים. מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת - מַרְבֶּה זִמָּה. מַרְבֶּה עֲבָדִים - מַרְבֶּה גָּזֵל. מַרְבֶּה תּוֹרָה - מַרְבֶּה חַיִּים. מַרְבֶּה יְשִׁיבָה - מַרְבֶּה חָכְמָה. מַרְבֶּה עֵצָה - מַרְבֶּה תְּבוּנָה. מַרְבֶּה צְדָקָה - מַרְבֶּה שָׁלוֹם. קָנָה שֵׁם טוֹב - קָנָה לְעַצְמוֹ. קָנָה לוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה - קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם־הַבָּא: ח. רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן־זַכַּאי קִבֵּל מֵהִלֵּל וּמִשַּׁמַאי. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה - אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ, כִּי לְכָךְ נוֹצָרְתָּ. חֲמִשָּׁה תַּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן־זַכַּאי, וְאֵלּוּ הֵן: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן־הָרְקְנוֹס, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־חֲנַנְיָה, וְרַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן, וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן־נְתַנְאֵל, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲרָךְ. הוּא הָיָה מוֹנֶה שִׁבְחָן: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן־הָרְקְנוֹס - בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־חֲנַנְיָה - אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן - חָסִיד. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן־נְתַנְאֵל - יְרֵא חֵטְא. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲרָךְ - מַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם, וְאֶלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקְנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה - מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ: אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקְנוֹס אַף עִמָּהֶם, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה - מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם: ט. אָמַר לָהֶם: צְאוּ וּרְאוּ, אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם? רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עַיִן טוֹבָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: חָבֵר טוֹב. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שָׁכֵן טוֹב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֵב טוֹב. אָמַר לָהֶם: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם, שֶׁבִּכְלָל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם. אָמַר לָהֶם: צְאוּ וּרְאוּ, אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם? רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עַיִן רָעָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: חָבֵר רָע. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שָׁכֵן רָע. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הַלֹּוֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם. אֶחָד הַלֹּוֶה מִן הָאָדָם, כְּלֹוֶה מִן הַמָּקוֹם בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לז, כא): ״לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם, וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן״. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֵב רָע. אָמַר לָהֶם: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם, שֶׁבִּכְלָל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם: י. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר

אוֹמֵר: יְהִי כְּבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ, וְאַל תְּהִי נוֹחַ לִכְעֹס, וְשׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתֶךָ. וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוּרָן שֶׁל חֲכָמִים, וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה, שֶׁנְּשִׁיכָתָן נְשִׁיכַת שׁוּעָל, וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת עַקְרָב, וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף, וְכָל דִּבְרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ:

יא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: עַיִן הָרָע, וְיֵצֶר הָרָע, וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת - מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: יב. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יְהִי מָמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ. וְהַתְקֵן עַצְמְךָ לִלְמֹד תּוֹרָה, שֶׁאֵינָהּ יְרֻשָּׁה־לָךְ. וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמָיִם:

יג. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הֱוֵי זָהִיר בִּקְרִיאַת־שְׁמַע וּבִתְפִלָּה. וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל - אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע, אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (יואל ב, יג): "כִּי חַנּוּן וְרַחוּם הוּא, אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְנִחָם עַל הָרָעָה". וְאַל תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמְךָ: יד. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: הֱוֵי שָׁקוּד לִלְמֹד תּוֹרָה, וְדַע מַה שֶּׁתָּשִׁיב לָאֲפִיקוֹרוֹס. וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עָמֵל. וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֵּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ: טו. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: הַיּוֹם קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה, וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים, וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה, וּבַעַל־הַבַּיִת דּוֹחֵק: טז. הוּא הָיָה אוֹמֵר: לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לִגְמֹר, וְלֹא אַתָּה בֶּן־חוֹרִין לִבָּטֵל מִמֶּנָּה. אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה - נוֹתְנִים לְךָ שָׂכָר הַרְבֵּה. וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֵּם־לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ. וְדַע, מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל צַדִּיקִים לֶעָתִיד לָבוֹא:

[מִשְׁפָּטִים קג.]

(יוֹם רִאשׁוֹן ; שְׁמוֹת שפה-שפו)

מִתָּרַךְ לָהּ, אַהְדָּר אַבְנָא לְגַרְעוֹנָא. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּמִתְחַבְּרָן תְּרוֹכִין בַּהֲדֵי הֲדָדֵי.

וְרָזָא דָּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים כד, א-ב) : וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְגוֹ׳, וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר. מִמַּשְׁמַע דְּאָמַר וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ, לָא יְדַעְנָא, מַאי אַחֵר. אֶלָּא כְּמָה דְּאִתְּמַר, אַחֵר תְּנָן, וְאַחֵר כְּתִיב, וְאַחֵר קָרֵינָן לֵיהּ, דִּכְתִיב (אִיּוֹב ח, יט) : וּמֵעָפָר אַחֵר יִצְמָחוּ. וְתִרוּכִין מִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא, תִּרוּכִין דְּהַהוּא עָלְמָא, וְתִרוּכִין דְּהַאי עָלְמָא. וּמַה דַּהֲוַת הַאי אִתְּתָא, בְּדִיוּקְנָא עִלָּאָה, הָא אִשְׁתַּעְבְּדָא לְדִיוּקְנָא תַּתָּאָה, קָרֵינָא לֵיהּ אַחֵר.

וְקָרֵינָן לֵיהּ אַחֲרוֹן, אַחֲרוֹן מְנָלָן. דִּכְתִיב (אִיּוֹב יט, כה) : וְאַחֲרוֹן עַל עָפָר יָקוּם. וְהָכָא כְּתִיב (דְּבָרִים כד, ג) : וּשְׂנֵאָהּ הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן. אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן. אַחֲרוֹן, שְׁנֵי מִבָּעֵי לֵיהּ. וְאִי תֵּימָא, דְּלָא תְּזַדַּוּוֹג אַפְלוּ לַעֲשָׂרָה, דָּא בָּתַר דָּא. לָאו הָכִי. וְכִי לְבַעְלָהּ דָּא תְּזַדַּוּוֹג, וְלֹא לְאַחֲרָא, מַאי אַחֲרוֹן.

אֶלָּא דָּא אִיהוּ הַאי אַחֵר דְּקַאָמְרָן, וְאִיהוּ אַחֵר, וְאִיהוּ אַחֲרוֹן. הַשְׁתָּא אַבְנָא מִתְגַּלְגְּלָא בְּקוּסְפְּתָא. אַחֵר אֲמַאי אִקְרֵי הָכִי דְּהָא כָּל בְּנֵינָא נָפַל, וְאִתְהַדָּר לְעַפְרָא, אִיהוּ הֲוָה מַה דַּהֲוָה, וְלָא אַחֲרָא. אֲמַאי קָרֵינָן לֵיהּ אַחֵר. אוּף הָכִי אֲמַאי אִקְרֵי אַחֲרוֹן, וְכִי אַחֲרוֹן אִיהוּ, וְהָא אִי יִתְיְשַׁר יֵאוֹת, וְאִי לָא, יֵהְדַּר וְיִתְגַּלְגֵּל וְיִתְנַטַּע כְּמִלְקַדְמִין, אֲמַאי אִקְרֵי אַחֲרוֹן.

אֲבָל תָּא חֲזֵי, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א, לא) : וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, מַאי טוֹב. תָּנֵינָן, דָּא מַלְאָךְ דְּטוֹב. מְאֹד, דָּא מַלְאַךְ הַמָּוֶת. וּלְכֹלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַזְמִין תִּקּוּנוֹי.

תָּא חֲזֵי, כְּתִיב (שָׁם ב, י) : וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן, נָהָר דָּא, לָא שָׁכִיךְ לְעָלְמִין, מִלְּאַפָּשָׁא וּלְמִסְגֵּי וּלְמֶעְבַּד פֵּירִין. וְאֵל אַחֵר אִסְתְּרַס, וְלֵית לֵיהּ תִּיאוּבְתָּא לְעָלְמִין, וְלָא אָפֵישׁ, וְלָא עָבִיד פֵּירִין, דְּאִלְמָלֵי עָבִיד פֵּירִין, יִטַּשְׁטֵשׁ לְכָל עָלְמָא.

וּבְגִין כָּךְ, בַּר נָשׁ דְּגָרִים לְהַהוּא סְטָר דְּיִפּוּשׁ בְּעָלְמָא, אִקְרֵי רַע, וְלָא חָמֵי אַפֵּי שְׁכִינְתָּא לְעָלְמִין, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים ה, ה): לֹא יְגָרְךָ רָע. הַאי בַּר נָשׁ, דְּמִתְגַּלְגְּלָא בְּגִלְגּוּלָא, אִי אִיהוּ עָבַר וְאִתְדַּבָּק בְּהַהוּא אֵל אַחֵר, דְּלָא עָבִיד פֵּירִין, וְלָא אָפִישׁ בְּעָלְמָא, בְּגִין כָּךְ אִקְרֵי אַחֵר, וּשְׁמָא גָּרִים לֵיהּ, אִיהוּ הוּא, וְאַחַר אִקְרֵי, אַחֵר וַדַּאי.

אַחֲרוֹן: מִקַּדְמָאָה וְאֵילָךְ, אַחֲרוֹן קָרֵינָן לֵיהּ, וְאַחֲרוֹן אִקְרֵי. תְּנֵינָא אִיהוּ, וּמִיָּד אִקְרֵי אַחֲרוֹן, וְהָכִי קָרֵי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲרוֹן, בְּגִין דְּיִתְתָּקַן לְמֶהֱוֵי אַחֲרוֹן, וְלָא יְתוּב כְּמִלְקַדְמִין. תְּלִיתָאָה אוֹף הָכִי. וְכֵן בְּכָל זִמְנִין, מִקַּדְמָאָה וְאֵילָךְ. הָכִי אִקְרֵי אַחֲרוֹן, וְהָכִי אִצְטְרִיךְ לְמִקְרֵי אַחֲרוֹן, דְּאִלְמָלֵא אִתְקְרֵי מִיָּד תְּנֵינָא, הָא פְּתִיחוּ דְּפוּמָא לְאָהַדְּרָא כְּמִלְקַדְמִין, וְהַהוּא בְּנֵינָא אִסְתְּתַר.

מְנָלָן. מִבַּיִת שֵׁנִי דְּאִקְרֵי אַחֲרוֹן, דִּכְתִיב (חַגַּי ב, ט): גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן. דְּהָא מִקַּדְמָאָה וְאֵילָךְ, אַחֲרוֹן אִקְרֵי, דְּהָא לָא יְהֵא פְּתִיחוּ דְּפוּמָא, דְּהַהוּא בְּנֵינָא יִנְפֹּל, וְיִתְהַדַּר כְּמִלְקַדְמִין.

אוֹף הָכִי דָּא, אַחֲרוֹן קָרֵינָן לֵיהּ. וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב, לֹא יוּכַל בַּעְלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ. לֹא יוּכַל, לֹא יִקָּחֶנָּה מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי לֹא יוּכַל. אֶלָּא כְּיוָן דְּהַאי אִתְּתָא אִתְדַּבְּקַת בְּאַחֵר, וְנַחְתַּת לְאִשְׁתַּעְבְּדָא בְּדַרְגָּא תַּתָּאָה, לָא בָּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיהוּ יְתוּב מִדַּרְגָּא דִּילֵיהּ, לְמֵיהַב אִיבָּא, וּלְאִתְדַּבְּקָא בְּהַהוּא דַּרְגָּא דְּלָאו דִּילֵיהּ.

וְתָא חֲזֵי, אִי הַאי אִתְּתָא לָא אִתְנְסִיבַת, אֲפִילּוּ תִּזְנֶה בְּכָל גּוּבְרִין דְּעָלְמָא, אִי בָּעֵי בַּעְלָהּ יְתוּב לְגַבָּהּ, אֲבָל אִי אִתְדַּבְּקָא בְּנִשּׂוּאִין לְאַחֵר, דָּא לֹא יוּכַל לָשׁוּב לְדַרְגָּא קַדְמָאָה, דַּהֲוָה בְּקַדְמִיתָא לְגַבָּהּ. לֹא יוּכַל וַדַּאי לְאָתָבָא לְהַהוּא דַּרְגָּא לְעָלְמִין.

אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה. תָּנִינָן, דְּהֻטַּמָּאָה בְּלִבֵּיהּ. אִי הָכִי, אֲפִלּוּ אִי תִּתְרַחֵק וְתִזְנֶה בְּלָא נִשּׂוּאִין. אֶלָּא, כְּיוָן דְּאִתְדַּבְּקַת לְאַחֵר, הָא קַבִּילַת עָלָהּ חוּלָקָא דְּהַהוּא סִטְרָא, וּבַעְלָהּ

[מִשְׁפָּטִים קג:]

(יוֹם שֵׁנִי; שְׁמוֹת שפז-שפח)

קַדְמָאָה דְּאִיהוּ מִסְטְרָא אַחֲרָא טָבָא דְּטוֹב, לָא יְהֵא לֵיהּ בָּהּ חוּלָקָא לְעָלְמִין, וְלָא יַפִּישׁ כְּלָל לְהַהוּא אֲתָר. הָא אִם שִׁלְחָהּ הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן, אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן, לְקַדְמָאָה אֲסוּרָא, אֲבָל לִשְׁאַר בְּנֵי נָשָׁא, תִּשְׁתְּרֵי. דִּלְמָא תִּשְׁכַּח אַתְרָא כְּמִלְקַדְמִין, וְאַחֲרוֹן יָקוּם דְּיִזְדַּוַּוג בַּהֲדָהּ.

מַאן דְּאִית לֵיהּ בְּנִין מְאִתְּתֵיהּ קַדְמִיתָא, וְאָעִיל הַאי לְגוֹ בֵּיתֵיהּ, הַהוּא יוֹמָא אִתְדַּבָּק בְּחַרְבָּא קַשְׁיָא דְּמִתְהַפְּכָא, בְּגִין תְּרֵין סִטְרִין. חַד, דְּהָא תְּרֵין דָּחֵת לוֹן לְבַר, וְהַשְׁתָּא אִיהוּ תְּלִיתָאָה. וְתוּ, מָאנָא דְּאִשְׁתְּעֵבֶד בֵּיהּ אַחֵר, הֵיךְ יֵיתֵי אִיהוּ לְמֵיהַב בֵּיהּ רוּחָא דִּילֵיהּ, וְיִשְׁתַּתַּף בַּהֲדָהּ, וְיִתְדַּבַּק בָּהּ. לָאו דְּאִיהִי אֲסוּרָא, אֲבָל וַדַּאי שְׁתּוּפָא בִּישָׁא אִיהוּ לְגַרְמֵיהּ.

רַבִּי לְוִיטַס אִישׁ כְּפַר אוֹנוֹ, הֲוָה חַיֵּיךְ וּמִתְלוֹצֵץ עַל אִתְּתָא דָּא, כַּד חָמֵי מַאן דְּאִזְדַּוַּוג בַּהֲדָהּ, וַהֲוָה אָמַר (מִשְׁלֵי לא, כה): וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן כְּתִיב, מַאן דְּאִתְדַּבְּקַת בֵּיהּ בְּאִישׁ אַחֲרוֹן, חִיּוּכָא אִיהִי לְבָתַר.

הַשְׁתָּא, אִית לְאָהַדְּרָא וּלְעַיְינָא, עַל אֲתָר חַד רַב וְעִלָּאָה, דַּהֲוָה בְּעָלְמָא, וְגִזְעָא וְשָׁרְשָׁא דְּקִשׁוֹט, וְאִיהוּ עוֹבֵד אֲבִי יִשַׁי אֲבִי דָּוִד. דְּהָא אִתְּמַר דְּאַחֲרוֹן הֲוָה, הֵיךְ נָפַק שָׁרְשָׁא דְּקִשׁוֹט, מִגּוֹ אֲתָר דָּא.

אֶלָּא, עוֹבֵד אִתְּתָקַן בְּתִקוּנָא עִלָּאָה, וְאַהְדָּר שָׁרְשָׁא דְּאִילָנָא דְּקָא אִתְהַפַּךְ, עַל תִּקוּנֵהּ, וְאִסְתְּלִיק בֵּיהּ, וְאִתְּתָקַן כְּדְקָא יָאוֹת, וְעַל דָּא אִקְרֵי עוֹבֵד. מַה דְּלָא זָכוּ הָכִי שְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא.

אָתָא אִיהוּ, פָּלַח וְאַעְדַּר עִקָּרָא וְשָׁרְשָׁא דְּאִילָנָא, וְנָפַק מֵאַנְפִּין מְרִירָן, וְאַהְדָּר וְאִתְּתָקַן בְּנוֹפָא דְּאִילָנָא אַחֲרָא עִלָּאָה, אָתָא יִשַׁי בְּרֵיהּ, וְאַחְסִין לֵיהּ, וְתָקִין לֵיהּ, וְאִתְאַחַד בְּעַנְפּוֹי דְּאִילָנָא אַחֲרָא עִלָּאָה, וְחִבֵּר אִילָנָא בְּאִילָנָא, וְאִסְתְּבָכוּ דָּא בְּדָא. כֵּיוָן דְּאָתָא דָּוִד, אַשְׁכַּח אִילָנִין מִסְתַּבְכָן וּמִתְאַחֲדָן דָּא בְּדָא, כְּדֵין יָרִית שֻׁלְטָנוּ בְּאַרְעָא, וְעוֹבֵד גָּרִים דָּא.

בָּכָה הַהוּא סָבָא וְאָמַר, אִי סָבָא סָבָא, וְלָא אֲמִינָא לָךְ, דְּעָלַת בִּימָא רַבָּא, הַשְׁתָּא אַנְתְּ הוּא גּוֹ תְּהוֹמֵי רַבְרְבִין, אִתְתָּקַן לְסַלְקָא. סָבָא סָבָא, אַנְתְּ גָּרַמְתְּ דָּא, דְּאִלְמָלֵא הֲוֵית שָׁתִיק בְּקַדְמִיתָא, הֲוָה יֵאוֹת לָךְ, אֲבָל הַשְׁתָּא לָא יָכִילַת וְלֵית מַאן דְּאָחִיד בִּידָךְ, אֶלָּא אַנְתְּ בִּלְחוֹדָךְ. קוּם סָבָא וְאִסְתַּלָּק בְּסִלִּיקוּ.

עוֹבֵד דָּא, אִתְתָּקַן וּנְפַק מִגּוֹ חֲקַל בִּישָׁא, דְּגוּבִין בִּישִׁין. אָתָא יִשַׁי בְּרֵיהּ, וְאַתְקִין וְאַעְדַּר אִילָנָא, וְעִם כָּל דָּא, דָּא רָזָא דְּרָזִין, וְלָא יְדַעְנָא אִי אִימָּא, אִי לָא אִימָּא. אִימָּא מִילָּךְ סָבָא, וַדַּאי אִימָּא, בְּדָא יְדִיעָאן כָּל שְׁאַר בְּנֵי גִּלְגּוֹלָא. עוֹבֵד עִם כָּל דָּא אִילָנָא אַתְקִין. כַּד אָתָא דָּוִד מַלְכָּא, בְּאִילָנָא תַּתָּאָה דְּנוּקְבָא אִשְׁתְּאַר, וְאִצְטְרִיךְ לְקַבְּלָא חַיִּין מֵאַחֲרָא, וּמָה אִי הַאי דְּאִתְתָּקַן, וְאַתְקִין כֻּלָּא, הָכִי. שְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא דְּאַתְיָין בְּגִלְגּוֹלָא, דְּלָא יַכְלִין לְאִתְתַּקָּנָא הָכִי, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

בְּכָל סִטְרִין אִתְהַפַּךְ בְּגִלְגּוֹלָא. פֶּרֶץ הָכִי הֲוָה. בֹּעַז הָכִי הֲוָה. עוֹבֵד הָכִי הֲוָה. וּבְכֻלָּא נָפִיק אִילָנָא מִסִּטְרָא דְּרַע, וְאִתְדַּבַּק לְבָתַר בְּסִטְרָא דְּטוֹב. בְּקַדְמִיתָא (בְּרֵאשִׁית לח, ז): וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע. מַחְלוֹן אוֹף הָכִי, וְלָאו כָּל כָּךְ. אֲבָל בְּהָנֵי אִתְעַבָּל רָע, וְנָפִיק טוֹב לְבָתַר, הַהוּא דִּכְתִיב בֵּיהּ (שְׁמוּאֵל א׳ טז, יב): וְטוֹב רֹאִי. וַיְיָ׳ עִמּוֹ (שָׁם, יח). הָכָא קַיְימָא אִילָנָא תַּתָּאָה עַל תִּקוּנֵהּ, וּמָלַךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם.

בְּשֵׁירוּתָא דְּכֻלָּא, מֵעִקָּרָא וִיסוֹדָא עִלָּאָה, אִשְׁתְּרָשׁוּ דַּרְגִּין, רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי יְהוּדָה, מַה כְּתִיב בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית כט, לה): הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת יְיָ, וּכְתִיב וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת. הַיְינוּ (יְשַׁעְיָה נד, א): רָנִי עֲקָרָה לֹא יָלָדָה. בְּגִין דְּכַד אִתְיְלִיד יְהוּדָה, נַפְקַת נוּקְבָא מִתְדַּבְּקָא בְּדִכּוּרָא, וְלָא הֲוַת עַל תִּקוּנָהָא אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, וְלָא אִתְכְּשָׁרַת לְאוֹלָדָא, כְּיוָן דְּנָסַר לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְקִין לָהּ, כְּדֵין אִתְכְּשָׁרַת לְאִתְעַבְּרָא וּלְאוֹלָדָא.

וּבְסִפְרָא דְּחַנּוֹךְ, וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת, לָאו עַל לֵאָה אִתְמַר, אֶלָּא עַל רָחֵל אִתְמַר, הַהִיא דְּמִבַּכְּה

[מִשְׁפָּטִים קד.]

(יוֹם שְׁלִישִׁי; שְׁמוֹת שפט-שצ)

עַל בָּנֶיהָ, הַהִיא דְּאִשְׁתָּרְשַׁת בִּיהוּדָה: יְהֹ״וִ ד״ה. וַתַּעֲמוֹד מִלֶּדֶת, דְּהָא לָא אִתְתַּקְנָא.

בְּקַדְמִיתָא, דְּיוּקְנָא דִּלְעֵילָּא הַוָּה כֻּלָּא רְאוּבֵן: אוֹ״ר בֵּ״ן. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר (בְּרֵאשִׁית א, ג), יְמִינָא אוֹר. שִׁמְעוֹן שְׂמָאלָא אוֹר בְּהַהוּא סִיגָא דְּדַהֲבָא בַּהֲדֵיהּ שֵׁם עָוֹן. לֵוִ״י: חִבּוּרָא דְּכֻלָּא, לְאִתְחַבְּרָא מִתְּרִין סִטְרִין. יְהוּדָה: נוּקְבָא בַּהֲדֵי דְּכוּרָא מִתְדַּבְּקָת, יְהֹ״וִ, דָּא דְּכוּרָא. ד״ה, דָּא נוּקְבָא דַּהֲוַת בַּהֲדֵיהּ.

ד״ה, אֲמַאי ד״ה. אֶלָּא ד׳, בְּאִתְדַּבְּקוּתָא דְּרַע בַּהֲדָהּ, אִיהִי דָּלֶ״ת, מִסְכְּנָא אִיהִי, וְאִצְטְרִיךְ לְאָתָבָא בְּגִלְגּוּלָא, לְאִתְעַכְּלָא הַהוּא רַע, וּלְמִתְבְּלֵי בְּעַפְרָא. וּלְבָתַר לְצַמְחָא בְּסִטְרָא דְּטוֹב, וּלְנָפְקָא מִמְּסִכְּנוּ לַעֲתִירוּ, וּכְדֵין ה׳. וְעַל דָּא, יְהֹ״וִ ד״ה.

פּוּק סָבָא, מִגּוֹ תְּהוֹמֵי, לָא תִּדְחַל, כַּמָּה אַרְבִּין זְמִינִין לָךְ, בְּשַׁעֲתָא דְּתִשְׁוֹטֵט יַמָּא, בְּגִין לְנַיְּחָא בְּהוּ.

בָּכָה כְּמִלְּקַדְמִין וְאָמַר, מָארֵי דְּעָלְמָא, דִּילְמָא יֵימְרוּן מַשְׁרְיַין עִלָּאִין, דַּאֲנָא סָבָא, וּבָכֵי כִּינּוֹקָא. גַּלֵּי קַמָּךְ, דְּעַל יְקָרָךְ אֲנָא עָבִיד, וְלָא עֲבִידְנָא עַל יְקָרָא דִּילִי, דְּהָא בְּקַדְמִיתָא הַוָּה לִי לְאִסְתַּמָּרָא, דְּלָא אֵיעוּל בִּימָּא רַבָּא, וְהַשְׁתָּא כֵּיוָן דַּאֲנָא בֵּיהּ, אִית לִי לְשַׁטְטָא בְּכָל סִטְרִין, וּלְנָפְקָא מִנֵּיהּ.

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ (בְּרֵאשִׁית כט, ח), הַיְינוּ דַּאֲנַן אַמְרִין בָּרוּךְ אַתָּה. אִיהוּ בָּרוּךְ וְאִיהִי אַתָּה, לְכֻלְּהוּ בְּנוֹי לָא אָמַר יַעֲקֹב אַתָּה, אֶלָּא לַאֲתָר דְּאִצְטְרִיךְ. דָּא אִיהוּ אַתָּה.

שְׁמָא דָּא, יוֹדוּךָ אַחֶיךָ, כֻּלְּהוּ אוֹדָן לָךְ עַל שְׁמָא דָּא, וַדַּאי אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ, עַל שְׁמָא דָּא, אִסְתַּלָּק וְאִתְכַּפְיָא סִטְרָא אַחֲרָא, בְּגִין דְּכַד אִתְקְרֵי וְאַדְכַּר, הָא נַפְקַת סִטְרָא אַחֲרָא בַּהֲדֵיהּ. כֵּיוָן דְּאַמְרֵי אַתָּה, שֵׁלְטָנוּ וְרִבְרְבָנוּ אִית לָהּ, וְסִטְרָא אַחֲרָא אִתְכַּפְיָא, וְלָא אִתְחֲזִיאַת תַּמָּן. וַדַּאי בְּשְׁמָא דָּא אִתְרְשִׁים וְאִתְבְּרִיר מִסִּטְרָא אַחֲרָא. וְדָא אִסְתַּלָּקוּ וְשֵׁלְטָנוּ דִּילָהּ, וּתְבִירוּ וּבִישׁ לְסִטְרָא אַחֲרָא. כֵּיוָן דְּיוֹדוּךָ אַחֶיךָ עַל שְׁמָא דָּא, אַתָּה, כְּדֵין יָדְךָ

בְּעֹרֶף אוֹיְבֶיךָ, מִיָּד אִתְכַּפְיָין לְגַבָּךְ, וּשְׁמָא דָּא גָּרִים.

יָדַעְנָא חַבְרַיָּיא יָדַעְנָא, דְּהָא אַתָּה שְׁמָא דָּא, אַתּוּן אָמְרִין לַאֲתַר אַחֲרָא עִלָּאָה, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קי, ד): אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם, בִּימִינָא עִלָּאָה. שַׁפִּיר אִיהוּ, דְּהָא כְּיוָן דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹדָן לֵיהּ עִלָּאִין וְתַתָּאִין, וְזָכָה לְכוֹלָּא, כָּל מַה דְּאִיהוּ אָמַר, הָכִי אִיהוּ וְשַׁפִּיר.

אֲבָל כַּד תֶּהֱוֹון מָטָאן לְגַבֵּיהּ, אִמְרוּ לֵיהּ, וְאַדְכְּרוּ לֵיהּ, יוֹמָא דְּתַלְגָּא, כַּד זַרְעָנָא פּוֹלִין, לְחַמְשִׁין וּתְרֵין גַּוְונִין. דְּהָא אַתָּה כֹּהֵן, הָכָא אִתְקְשַׁר כּוֹס דִּבְרָכָה בִּימִינָא, בְּלָא פְּרוּדָא כְּלָל. וּבְגִין כָּךְ, אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם, הָכָא אִתְקְשַׁר כּוֹס בִּימִינָא, כִּדְקָא יָאוֹת.

וְעַל דָּא אָמַר קְרָא, יְהוּדָה אַתָּה, לְהַאי אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ, וְלָא כְּתִיב יְהוּדָה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ, וְלָא יַתִּיר, אֶלָּא עַל שְׁמָא דְּאַתָּ״ה. אַתָּה, אַתָּר דָּא, אִצְטְרִיךְ לִשְׁמָא דָּא, וְלָא אַחֲרָא.

יְהוּדָה, אַבָּא קַדְמָאָה, וְאַבָּא תִּנְיָינָא, וְלָא הֲוָה בֵּיהּ חִלּוּפָא לְעָלְמִין. וּבְגִין כָּךְ פֶּרֶץ אִתְתָּקַף בֵּיהּ בְּתוֹקְפּוֹי, מַה דְּלָא הֲוָה הָכִי לְכָל בְּנֵי עָלְמָא. וְעַל דָּא בְּנָיְינָא דְּדָוִד, שָׁאֲרֵי חֶשְׁבְּנָא מִפֶּרֶץ, וְלָא מִבֹּעַז, דַּהֲוָה בֵּיהּ שְׁנוּיָא. חַבְרַיָּיא, אִי תַּשְׁגְּחוּן, לָאו מִלִּין בְּסִתִימוּ קָא אֲמֵינָא, וְאַף עַל גַּב דְּסִתִימִין אִנּוּן.

וְעַל דָּא, יְהוּדָה רָוַוח שְׁמָא דָּא, דְּאִקְרֵי אַתָּה. קָם עַל בּוּרְיֵהּ זִמְנָא קַדְמָאָה, וְזִמְנָא תִּנְיָינָא, וְלָא אִשְׁתַּנֵּי לְעָלַם. וּבְנוֹי דִּיהוּדָה וְזַרְעָא דִּילֵיהּ, אוֹדָן וְאָמְרִין כִּי אַתָּה אָבִינוּ. מַה דְּלֵית הָכִי לְשְׁאַר בְּנֵי גִּלְגּוּלָא לְעָלְמִין. שְׁאַר בְּנֵי גִּלְגּוּלָא, תְּרֵין אַבָּהָן, תְּרֵין אִמָּהָן, אִית לוֹן גַּוְון לְבְנָיְינָא. וְרָזִין אִלֵּין, בְּעִמְקֵי יַמָּא, בְּלִבָּא דְּתְהוֹמֵי אִנּוּן, מַאן יָכִיל לְאַפָּקָא לוֹן. קוּם סָבָא, אִתְגַּבָּר וְאִתְּקַף בְּתוֹקְפָּךְ, אַפִּיק מַרְגְּלָן מִגּוֹ תְּהוֹמֵי.

בֹּעַז, אִתְחֲזֵי דַּהֲוָה בֵּיהּ שְׁנוּיָא, כַּד אוֹלִיד לְעוֹבֵד, דְּהָא עוֹבֵד בְּשְׁנוּיָא הוּא. לָאו הָכִי. אִבְצָן הוּא בֹּעַז, הוּא אַבָּא קַדְמָאָה, דְּלָא עָבֵד שְׁנוּיָא. וְאִי תֵּימָא, אִיהוּ הֲוָה, וַדַּאי כַּד אִתְעַר לְעוֹבָדָא דָּא, בֵּיהּ הֲוָה, מַאן דְּהוּא תַּקִּיף כְּאַרְיֵה וּכְלֵיתָא בֵּיהּ הֲוָה. בְּגִין דְּלָא

[מִשְׁפָּטִים קד:]

(יום רְבִיעִי; שְׁמוֹת שצא-שצב)

לֶהֱוֵי שְׁנוּיָא בֵּיהּ בְּדָוִד, וְאִתְהַדָּר מִלָּה לְעִקָּרָא קַדְמָאָה, בְּגִין דְּיֵהֵא כֻּלָּא מֵאַבָּא חָדָא, וְשַׁלְשְׁלָא חָדָא. וְכֻלָּא חַד, וְלָא הֲוָה שְׁנוּיָא בְּגִלְגּוּלָא דְּזַרְעָא דְּדָוִד. וְעַל דָּא, אַתָּה מֵרֵישָׁא וְעַד סוֹפָא, בְּלָא שְׁנוּיָא כְּלָל.

הַשְׁתָּא, נַפְקַת סָבָא, מֵעִמְקֵי לְבָּא דְּיַמָּא. יְהוּדָה אַתָּה, וַדַּאי מֵרֵישָׁא וְעַד סוֹפָא וְלָא אִתְחֲזֵי לְכָל שְׁאַר בְּנִין, לְאִתְקְרֵי אַתָּה, אֶלָּא לֵיהּ בִּלְחוֹדוֹי. זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּדָוִד, דְּהָכִי אִתְבְּרִיר, וְאִסְתַּלָּק מִשְׁאָר עִקָּרָא דִּבְנֵי נָשָׁא בְּאַרְעָא.

יוּדוּךָ אַחֶיךָ, יוּדוּךָ כָּל בְּנֵי עָלְמָא מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי טַעְמָא אַחֶיךָ. אֶלָּא אַרַח כָּל בְּנֵי עָלְמָא, לָא מִתְיַבְּמִין לְגִלְגּוּלָא, אֶלָּא מִסְטָרָא דְּאַחִין, וְאָחָא אִזְדַּמַּן לְיִבּוּמָא, וְהָכָא כֻּלְּהוּ אַחֶיךָ יוּדוּךָ, דְּלָא יִשְׁתַּלְשֵׁל מִנַּיְיהוּ, וְלָא מֵחָד מִנַּיְיהוּ, שִׁלְשׁוּלָא דְּמַלְכוּ, אֶלָּא אַתָּה בִּלְחוֹדָךְ. אַתָּה, מֵרֵישָׁא וְעַד סוֹפָא אַתָּה עַבְדַּת, וּמִינָּךְ נָפַק כָּל שִׁלְשׁוּלָא וְגִזְעָא דְּאַרְיֵה.

בָּנֶיךָ, בְּנֵי אַרְיֵה, דְּלָא אִתְעֲבָרוּ לְשִׁנּוּיָא דְּאָחֶיךָ, לָא אִתְחֲלָפוּ לְטָלֶה, וְלָא לְשׁוֹר, וְלָא לְגִדְי, וְלָא לְשׁוּם דְּיוּקְנָא אַחֲרָא, אֶלָּא אַרְיֵה שָׁאנֵי לְמִבְנֵי, וְאַרְיֵה סְיֵים בְּנַיְינָא. כָּל שִׁלְשׁוּלָךְ, בְּנֵי אַרְיֵה נִינְהוּ. דְּאִלְמָלֵא אָתָא גִּלְגּוּלָא מִסְטָרָא דְּאַחוּךְ, יִתְחַלְפוּן כָּל דְּיוּקְנִין, וְיִתְעָרְבוּן אִלֵּין בְּאִלֵּין. וְעַל דָּא יוּדוּךָ אַחֶיךָ, דְּלָא הֲוָה חַד מִנְּהוֹן, בְּגִלְגּוּלָא דְּשַׁלְשְׁלָאָה דִּבְנָךְ. יָדָךְ זָקִיף, דְּלָא הֲוָה בָּךְ עִרְבּוּבְיָא אַחֲרָא מִנַּיְיהוּ. וְהַיְינוּ מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ, דְּלָא הֲוָה טַרְפָּא לְאַחֲרָא עַל פָּתוֹרָךְ.

כָּרַע, בְּמִיתַת עֵר. רָבַץ, בְּמִיתַת אוֹנָן. לְבָתַר אִתְגַּבָּר כַּאֲרִי, לְאָקָמָא לְפֶרֶץ. וּכְלָבִיא, לְאָקָמָא לְזֶרַח. מִי יְקִימֶנּוּ, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית לח, כו): וְלֹא יָסַף עוֹד לְדַעְתָּהּ. וְתַרְגּוּם וְלָא פְּסַק. מִי יְקִימֶנּוּ, מַאן הוּא דְּיֵימָא, אֲסוּרָה אִתְּתָא דָּא. מַאן הוּא דְּיֵימָא, הוֹאִיל וְאִשְׁלִימַת אָרְחָהָא, לָא אִצְטְרִיכָא לָךְ יַתִּיר, יְבָמָה דָּא, כֵּיוָן דְּאַשְׁלִימַת אָרְחָהָא, לָא אִצְטְרִיכַת לָךְ יַתִּיר, וְאִתְחֲזִיאַת לְאִתְפָּרְשָׁא מִינָּהּ, אֲבָל מִי יְקִימֶנּוּ,

וַדַּאי מִתַּמָּן וּלְהַלְאָה אִיהִי דִּילֵיהּ. דְּהָא אַפִּיק מַאן דִּמְכַשְׁכֵּשׁ בְּמְעָהָא.

רָזָא סְתִימָא הָכָא, אָחוּהָ דְּבַר נָשׁ אֲמַאי. תּוּ יְהוּדָה דַּהֲוָה אֲבוּי אֲמַאי. אֶלָּא, הַהוּא דִּמְכַשְׁכֵּשָׁא בְּמְעָהָא, חֲמֵי דְּמַאן דַּהֲוָה נָטִיר לֵיהּ, מְקַטְרֵג לֵיהּ קְטָרוּגִין, בְּכָל סִטְרִין. בָּעֵי לְאַפָּקָא. כֵּיוָן דְּנָפִיק, זַמִּין לְאַחֲרָא הַהוּא רוּחַ אַחֲרָא, וְאַתְיָין לְאָעָלָא כְּמִלְקַדְמִין, עַד דְּאִתְבְּנֵי כְּמִלְקַדְמִין, בְּחֵילָא דְּקִטְרוּגָא תַּקִּיף דְּקָא מְקַטְרֵג בְּאָחוּהִ. מִתַּמָּן וּלְהַלְאָה שָׁרִיאַת אִתְּתָא דָּא לֵיהּ.

זַכָּאָה חוּלָקָא דִּיהוּדָה, בְּקַדְמִיתָא הַוָה גּוּר, לְבָתַר אַרְיֵה, דְּקָא אִתְגַּבָּר וְאִתְפָּשַׁט בְּחֵילֵיהּ אַרְיֵה. וְסַיִּים בְּלָבְיָא. כָּל שְׁאַר בְּנֵי עָלְמָא לָאו הָכִי, וְעַל דָּא יְהוּדָה כְּדְקָאָמְרָן.

רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי, הָא תְּלָתָא, כְּדְקָאָמְרָן. יְהוּדָה אִתְחַבָּר בַּהֲדַיְיהוּ, וְכוּלָּא כְּדְקָא יָאוֹת.

יִשָּׂשכָר זְבוּלוּן, תְּרֵין יַרְכִין. אַתָּר דְּיַנְקֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט. יִשָּׂשכָר יַרְכָא יְמִינָא, כְּתִיב (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ יב, לג): וּמִבְּנֵי יִשָּׂשכָר יוֹדְעֵי בִינָה לַעִתִּים, וּכְתִיב (דְּבָרִים לג, יח): שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ, וּבְשִׁעוּרָא רַבְרְבָא כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, יג): זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף אֳנִיֹּת. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּוַיַּרְכָתוֹ עַל צִידוֹן. שִׁיעוּרָא עַד צִידוֹן.

בִּנְיָמִין, אִשְׁתְּאַר לְעֵילָּא בֵּין יַרְכִין, דְּהָא יוֹסֵף הַוָה דְּיוּקְנֵיהּ בְּאַרְעָא, וּלְאִשְׁתַּמְּשָׁא בְּעָלְמָא דָּא, וְעִמֵּיהּ אִשְׁתְּמַשׁ מֹשֶׁה, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת יג, יט): וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. בִּנְיָמִין אִסְתַּלָּק לְעֵילָּא, בִּנְיָמִין צַדִּיקוֹ דְּעָלְמָא.

מְבָרְכִין לְתַתָּא, דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר. בִּירְכָא שְׁמָאלָא, דָּן עַד פִּרְקָא דְּרַגְלָא. פִּרְקָא דְּרַגְלָא נַפְתָּלִי. וּבְגִין כָּךְ, נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלוּחָה, קַל בְּרַגְלוֹי. בִּירְכָא יְמִינָא. גָּד, וְהוּא יָגוּד עָקֵב, עַד פִּרְקָא דְּעָקֵב. אָשֵׁר פִּרְקָא דְּעָקֵב יְמִינָא, וְטַבֵּל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ (דְּבָרִים לג, כד), וּכְתִיב בַּרְזֶל וּנְחשֶׁת מִנְעָלֶךָ (דְּבָרִים לג, כה).

כָּל אִלֵּין, אִנּוּן דְּיוּקְנִין עִלָּאִין, דְּיוּקְנָא דִּלְעֵילָּא. וּבְגִין דַּהֲווֹ בִּרְיִין מַמָּשׁ בְּהַאי עָלְמָא, אִתַּקַּנַת בְּהוּ שְׁכִינְתָּא,

[מִשְׁפָּטִים קה.]

(יוֹם חֲמִישִׁי; שְׁמוֹת שצג–שצד)

בְּאִלֵּין תְּרֵיסַר פִּרְקִין, תְּרֵיסַר מְתִיחִין, דְּאִתְמְתָחוּ מִיִּשְׂרָאֵל מַמָּשׁ. דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, כח): כָּל אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר. מְתִיחִין דְּיִשְׂרָאֵל, אֵלֶּה אִקְרוֹן. לְאִתְמַתְּחָא שְׁמָא דְּמ״י, לְמֶהֱוֵי בְּנַיְינָא כִּדְקָא יָאוֹת, לְמֶהֱוֵי יִשְׂרָאֵל בִּכְלָלָא דִּשְׁמָא דְּאֱלֹהִים. אֱלֹ״ה אִיהוּ יִשְׂרָאֵל בִּכְלָל. מ״י חִבּוּר אֵלֶּה בַּהֲדֵיהּ, וַהֲוָה בְּנַיְינָא שְׁלִים עַל תְּקוּנֵהּ, שְׁמָא חַדָּא מַמָּשׁ.

הַדָּא הוּא דְּאָמַר לֵיהּ לְיַעֲקֹב, הַהוּא מִמָּנָא דְּעֵשָׂו, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית לב, כט): כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים, לְעֵילָּא, בְּתִקוּנָא קַדְמָאָה, בְּבִנְיָינָא קַדְמָאָה. כָּל אֵלֶּה, וַדַּאי בְּנַיְינָא קַדְמָאָה אִיהוּ.

וְעַל דָּא, לֵית שְׁצִיאוּ לְיִשְׂרָאֵל, לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין. וְחָס וְשָׁלוֹם אִלְמָלֵא יִשְׁתְּצִיאוּ, שְׁמָא דָּא לָא הֱוֵי, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְהוֹשֻׁעַ ז, ט): וְהַכְרִיתוּ אֶת שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמַה תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. שְׁמָא גָּדוֹל דָּא בְּנַיְינָא קַדְמָאָה, שְׁמָא קַדְמָאָה אֱלֹהִים. וְהַשְׁתָּא דְּיִשְׂרָאֵל אִנּוּן בְּגָלוּתָא, כְּבֵיכוֹל כָּל בְּנַיְינָא נָפַל. לְזִמְנָא דְּאָתֵי, כַּד יִפְרוֹק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבָנוֹי מִגָּלוּתָא, מ״י וְאֵלֹ״ה דַּהֲוָה בְּפִרוּדָא בְּגָלוּתָא, יִתְחַבְּרוּן כַּחֲדָא, וּשְׁמָא דֵּאֱלֹהִים יְהֵא שְׁלִים עַל תְּקוּנֵהּ, וְעָלְמָא יִתְבְּסָם. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה ס, ח): מִי אֵלֶּה כָּעָב תְּעוּפֶינָה וְכַיּוֹנִים אֶל אֲרֻבֹּתֵיהֶם.

וּבְגִין דְּאִיהוּ שְׁמָא חַדָּא, לָא כְּתִיב מִי וְאֵלֶּה, אֶלָּא מִי אֵלֶּה, שְׁמָא חַדָּא, בְּלָא פְּרוּדָא, וְהוּא אֱלֹהִים. דְּהַשְׁתָּא בְּגָלוּתָא, אִסְתַּלָּק מִי לְעֵילָּא, כְּבֵיכוֹל אִימָא מֵעַל בְּנִין. וּבְנִין נָפְלוּ. וּשְׁמָא דַּהֲוָה שְׁלִים, דְּהוּא שְׁמָא עִלָּאָה רַבְרְבָא קַדְמָאָה, נָפִיל.

וְעַל דָּא, אֲנָן מְצָלָן, וּמְקַדְּשָׁן בְּבָתֵּי כְּנִסְיוֹת, עַל שְׁמָא דָּא, דְּיִתְבְּנֵי כְּמָה דַּהֲוָה. וְאַמְרֵי יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא. אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ. מַאן שְׁמֵיהּ רַבָּא. הַהוּא קַדְמָאָה דְּכֹלָּא, בְּגִין דְּלֵית לֵיהּ בְּנַיְינָא אֶלָּא בַּהֲדָן. מ״י לָא יִתְבְּנֵי לְעוֹלָם, אֶלָּא בְּאֵלֶּה. וְעַל דָּא, בְּהַהוּא זִמְנָא, מִי אֵלֶּה כָּעָב

תְּעוּפֵינָה. וְיֵחֲמוּן כָּל עָלְמָא, דְּהָא שְׁמָא עִלָּאָה אִתְתָּקַן עַל תְּקוּנֵהּ.

וְאִי שְׁמֵיהּ רַבָּא דָּא אִתְקַן, וְאִתְבְּנֵי עַל תְּקוּנֵהּ, הָא יִשְׂרָאֵל שַׁלִּיטִין עַל כֹּלָּא, וְכָל שְׁאַר שְׁמָהָן יִתְהַדְּרוּן עַל תְּקוּנַיְיהוּ, וְיִשְׂרָאֵל שַׁלִּיטִין עַל כֹּלָּא, דְּהָא כֻּלְּהוּ תַּלְיָין בִּשְׁמֵיהּ רַבָּא, קַדְמָאָה לְכָל בְּנְיָנִין.

רָזָא דָּא, כַּד בָּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמִין. קַדְמָאָה לְכָל בְּנְיָנִין, שְׁמָא דָּא אִתְבְּנֵי. דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה מ, כו): שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה, בָּרָא שְׁמֵיהּ עַל תְּקוּנֵהּ, וְכַד בָּרָא אֵלֶּה, בָּרָא לֵיהּ בְּכָל חֵילִין דְּיִתְחַזּוּן לֵיהּ, לְמֶהֱוֵי שְׁמֵיהּ עַל תְּקוּנֵהּ כְּדְקָא יָאוֹת, דִּכְתִיב (שָׁם): הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם.

מַאי בְּמִסְפָּר. אֶלָּא בְּרָא חַד דְּנָהִיר מִסַּיְיפֵי עָלְמָא עַד סַיְיפֵי עָלְמָא, אִית לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּא אִילָנָא רַבָּא וְתַקִּיף. רֵישֵׁיהּ מָטֵי לְצֵית שְׁמַיָּא, וְסוֹפֵיהּ מַתְחִין שָׁרְשׁוֹי, וְאִשְׁתָּרְשָׁן בְּעָפָר קַדִּישָׁא, וּמִסְפָּר שְׁמֵיהּ. וְתַלְיָא בַּשָּׁמַיִם עִלָּאִין, וְחָמֵשׁ רְקִיעִין תַּלְיָין מִנֵּיהּ, עַד הַאי מִסְפָּר, וְכֻלְּהוּ נַטְלִין שְׁמָא דָּא בְּגִינֵיהּ דִּכְתִיב (תְּהִלִּים יט, ב): הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים, בְּגִין הַאי מִסְפָּר, כֻּלְּהוּ שָׁמַיִם רַוְוחִין שְׁמָא דָּא בְּגִינֵיהּ, וְעַל דָּא הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם, דְּאִלְמָלֵא מִסְפָּר דָּא, לָא יִשְׁתְּכְחוּן חַיָּילִין וְתוֹלָדִין לְעָלְמִין.

וְעַל דָּא כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר כג, י): מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל, תְּרֵין אִנּוּן דְּמָנוּ עָאנָא, וְעָאלוּ בְּחוּשְׁבָּנָא עַל יְדַיְיהוּ, בְּגִין דְּלָא שַׁלְטָא בְּהוּ עֵינָא בִּישָׁא. מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב, הָא חַד דְּעָבִיד חוּשְׁבָּנָא. וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל, הָא מוֹנֶה אַחֲרָא.

וְעַל תְּרֵין אִלֵּין לָא שַׁלְטָא בְּהוּ עֵינָא בִּישָׁא, דְּהָא מִי מָנָה לְעָפָר יַעֲקֹב, אִלֵּין אִנּוּן אֲבָנִין קַדִּישִׁין, אֲבָנִין מְפוּלָמִין, דְּמִנְהוֹן נַפְקֵי מַיִין לְעָלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כח, יד): וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ. מַה הַהוּא עֲפַר, עָלְמָא מִתְבָּרֵךְ בְּגִינֵיהּ. אוֹף הָכִי (בְּרֵאשִׁית כב, יח): וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ. כַּעֲפַר הָאָרֶץ מַמָּשׁ. וּמִסְפָּר דְּאִיהוּ מוֹנֶה תְּנֵיְינָא, מָנָה לְרֹבַע כָּל אִנּוּן נוּקְבִין, מַרְגְּלָן עִלָּאִין, דְּמִטָּה דְּשָׁכִיב עָלֵיהּ יִשְׂרָאֵל. וּמִתַּמָּן

[מִשְׁפָּטִים קה:]

(יום שִׁשִּׁי; שְׁמוֹת שצה-שצו)

וּלְהָלְאָה, אִיהוּ מוֹנֶה לְכֹלָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ טוֹב עַיִן. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב, מוֹנֶה מִסְפָּר לַכֹּכָבִים. מַאן הוּא מוֹנֶה לַכֹּכָבִים. מִסְפָּר. מוֹנֶה מִסְפָּר לַכֹּכָבִים, עַל יְדוֹי עַבְרִין כֻּלְּהוּ בְּחֶשְׁבָּנָא, וּלְזִמְנָא דְּאָתֵי (יִרְמְיָה לג, יג): עוֹד תַּעֲבֹרְנָה הַצֹּאן עַל יְדֵי מוֹנֶה, וְלָא יַדְעִינָן מַאן הוּא. אֶלָּא בְּגִין דִּבְהַהוּא זִמְנָא, יְהֵא כֹּלָּא בְּיִחוּדָא בְּלָא פֵּרוּדָא, כֹּלָּא לְיהֲוֵי מוֹנֶה חַד.

קוּם סָבָא, אִתְעַר וְאִתְגַּבַּר בְּחֵילָךְ, וְשׁוּט יַמָּא. פָּתַח וְאָמַר (בְּמִדְבַּר כג, י): מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא דְּיִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחָיָא מֵתַיָּא, הָנֵי דְּאִתְהַדָּרוּ בְּגִלְגּוֹלָא, תְּרֵין גּוּפִין בְּרוּחָא חָדָא, תְּרֵין אֲבָהָן, תְּרֵין אִמָּהָן, כַּמָּה גִּלְגּוֹלִין מִתְגַּלְגְּלָן עַל דָּא, אַף עַל גַּב דְּאִתְמַר, וְהָכִי הוּא, אֲבָל מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב, וְאִיהוּ יַתְקִין כֹּלָּא, וְלָא יִתְאַבִּיד כְּלוּם, וְכֹלָּא יְקוּם.

וְהָא אִתְמַר (דָּנִיֵּאל יב, ב): וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ. אַדְמַת עָפָר הָנֵי, כְּמָה דְּאִתְמַר בְּסִפְרָא דַּחֲנוֹךְ, כַּד חַבְרַיָּיא אִסְתַּכָּלוּ בְּאִנּוּן אַתְוָון בַּאֲוִירָא בֵּיהּ, וְאִינּוּן אע״ד פמת״ר, הַיְינוּ, אַדְמַ״ת עָפָ״ר. הַיְינוּ (קֹהֶלֶת ד, ב): וְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שֶׁכְּבָר מֵתוּ, אַדְמַת עָפָר אִנּוּן אַתְוָון, וְקָלָא אִתְעַר וְאוֹדַע וְהָכִי אָמַר בְּבִנְיָינָא תְּנְיָינָא. עָפָר, עָפָר קַדְמָאָה. אַדְמַת תְּנְיָינָא, דְּאִתְתַּקַּן עִקָּר קַדְמָאָה פְּסוֹלֶת לְגַבֵּיהּ.

אַדְמַת עָפָר כֻּלְּהוּ, יָקִיצוּ, אֵלֶּה דְּאִתְקָנוּ, לְחַיֵּי עוֹלָם. מַאן עוֹלָם. דָּא עוֹלָם דִּלְתַתָּא, דְּהָא לָא זָכוּ לְמֶהֱוֵי בָּעוֹלָם דִּלְעֵילָּא. וְאֵלֶּה דְּלָא זָכוּ, לַחֲרָפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם. מַאי לַחֲרָפוֹת, אֶלָּא בְּגִין דְּסִטְרָא אַחֲרָא יִתְעַבַּר מֵעָלְמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִלֵּין דַּהֲווֹ מִנְּבִיעוּ דְּהַהוּא סִטְרָא, יִשְׁאַר לוֹן, לְתַוּוּהָא בְּהוֹן כָּל בְּנֵי עָלְמָא.

כָּל דָּא מַאן גָּרִים, הַהוּא דְּלָא בָּעֵי לְאַפָּשָׁא בְּעָלְמָא, וְלָא בָּעֵי לְקַיְּימָא בְּרִית קַדִּישָׁא, עַל דָּא גָּרִים כָּל מַה דְּגָרִים, וְכָל הָנֵי גִּלְגּוֹלִין דְּקָא אָמֵינָא עָלָה עַד הָכָא. עַד כָּאן סָבָא. שָׁתִיק רִגְעָא חָדָא, וְחַבְרַיָּיא

הֲווֹ תָּווֹהִין, וְלָא הֲווֹ יַדְעִין, אִי הֲוָה יְמָמָא, אִי הֲוָה לֵילְיָא, אִי קַיְימֵי תַּמָּן, אִי לָא קַיְימֵי.

פָּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר (שְׁמוֹת כא, ב): כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבַשְּׁבִעִת וְגוֹ׳. קְרָא דָּא אוֹכַח עַל כָּל מַה דְּאִתְּמַר. תָּא חֲזֵי, כָּל דְּכוּרָא, קָאִים בְּדִיוּקְנָא, בְּעָלְמָא דְּדְכוּרָא. וְכָל נוּקְבָא קָאִים בְּדִיוּקְנָא, בְּעָלְמָא דְּנוּקְבָא. בְּעוֹד דְּאִיהוּ עַבְדָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְדַּבַּק בֵּיהּ, בְּאִנּוּן שֵׁשׁ שָׁנִים קַדְמוֹנִיוֹת, וְאִי אִעֲקַר גַּרְמֵיהּ מִפּוּלְחָנֵיהּ, יַעְקַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאִנּוּן שֵׁשׁ שָׁנִים, דְּעָלְמָא דְּדְכוּרָא, וְאִתְמְסַר לְבַר נָשׁ, דְּאִיהוּ מִשִּׁית סִטְרִין, יִפְלַח לֵיהּ שִׁית שְׁנִין, וְיִתְעַקַּר מִשִּׁית שְׁנִין דִּלְעֵילָּא.

לְבָתַר נָחִית מִתַּמָּן, וְאִתְמְסַר בְּעָלְמָא דְּנוּקְבָא. הוּא לָא בָּעָא לְקַיְימָא בְּדְכוּרָא, נָחִית וְקַיְימָא בְּנוּקְבָא. אָתָאת נוּקְבָא, דְּאִיהִי שְׁבִיעִית, וְנָטְלָא לֵיהּ, הָא מִכָּאן וּלְהָלְאָה, מֵעָלְמָא דְּנוּקְבָא אִיהוּ.

לָא בָּעָא לְקַיְימָא בָּהּ, וּבְפִירוּקָא דִּילָהּ, נָחִית לְתַתָּא, וְאִתְדַּבַּק לְתַתָּא, וְאִתְאַחִיד בְּסִטְרָא אַחֲרָא. מִכָּאן וּלְהָלְאָה, אִתְעַקָּר מֵעָלְמָא דְּדְכוּרָא, וּמֵעָלְמָא דְּנוּקְבָא. הָא אִתְאַחָד, בְּאִנּוּן עֲבָדִים דְּאִנּוּן מִסִּטְרָא אַחֲרָא.

הַשְׁתָּא כֵּיוָן דְּהָכִי הוּא, אִיצְטְרִיךְ פְּגָם, וּלְמֶעְבַּד בֵּיהּ רְשִׁימוּ דְּפְגָם, דְּהָא כָּל פְּגָם דְּסִטְרָא אַחֲרָא אִיהוּ, וּמִיּוֹבֵל וּלְהָלְאָה אִתְהַדַּר לְגִלְגּוּלָא, וְתָב לְעָלְמָא כְּמִלְקַדְמִין. וְאִתְדַּבָּק בְּהַהוּא עָלְמָא דְּנוּקְבָא, וְלָא יַתִּיר. זָכָה עָבִיד תּוֹלָדִין בְּעָלְמָא דְּנוּקְבָא, וְכֻלְּהוּ רָזָא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים מה, טו): בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ מוּבָאוֹת לָךְ. וְזַכָּאָה אִיהוּ כַּד אִתְתָּקַן וְזָכֵי לְכָךְ.

וְאִי לָא זָכָה אַפְלוּ בְּגִלְגּוּלָא דְּיוּבְלָא, הָא אִיהוּ כְּלָא הֲוָה אִתְהַדַּר, וְלָא אַשְׁלִימוּ יוֹמוֹי, לְאִתְנַסְּבָא בְּעָלְמָא, וּלְמֶעְבַּד תּוֹלָדִין. מַה כְּתִיב, אִם בְּגַפּוֹ יָבֹא בְּגַפּוֹ יֵצֵא. אִי יְחִידָאי יֵעוֹל בְּהַהוּא עָלְמָא בְּלָא

[מִשְׁפָּטִים קו.]

(שַׁבַּת קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת שצז-שצח)

תּוֹלָדִין, וְלָא בָּעָא לְאִשְׁתַּדְּלָא בְּהַאי, וְנָפַק מֵהַאי עָלְמָא יְחִידָאי, בְּלָא זַרְעָא, אָזִיל כְּאַבְנָא בְּקוּסְפִיתָא, עַד הַהוּא אֲתָר דְּטַנָּרָא תַּקִּיפָא, וְעָאל תַּמָּן וּמִיַּד נָשַׁב רוּחָא דְּהַהוּא יְחִידָאי, דְּקָא אִשְׁתְּבִיק מִנּוּקְבֵיהּ, וְאָזִיל יְחִידָאי, כְּחִוְיָא דְּלָא אִתְחַבָּר בְּאַחֲרָא בְּאוֹרְחָא, וְנָשִׁיב בֵּיהּ.

וּמִיַּד נָפַק מִגּוֹ הַהוּא אֲתָר דְּטַנָּרָא תַּקִּיפָא, הוּא בִּלְחוֹדוֹי, וְאָזִיל וּמְשַׁטְטָא בְּעָלְמָא, עַד דְּקָא אַשְׁכַּח פָּרוֹקָא לְאָתָבָא. וְהַיְנוּ אִם בְּגַפּוֹ יָבֹא בְּגַפּוֹ יֵצֵא, הַאי דְּלָא בָּעָא לְאִתְנַסָּבָא, לְמֶהֱוֵי לֵיהּ תּוֹלָדִין.

אֲבָל אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא, דְּקָא אִתְנְסִיב, וְאִשְׁתַּדַּל בְּאִתְּתֵיהּ, וְלָא יָכִיל, הַהוּא לָא אִתְּתָרַךְ כְּהַהוּא אַחֲרָא, לָא יֵיעוּל יְחִידָאי, וְלָא נָפִיק יְחִידָאי, אֶלָּא אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא מְקַפַּח אַגַּר כָּל בְּרָיִין, אַף עַל גַּב דְּלָא זָכוּ בִּבְנֵי, מַה כְּתִיב וְיָצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ. וְתַרְוַוּיְיהוּ אַתְיָין בְּגִלְגּוּלָא, וְזַכְיָין לְאִתְחַבְּרָא כַּחֲדָא כְּמִלְקַדְמִין. וְהַאי לָא נָסִיב אִתְּתָא דְּתָרוּכִין, אֶלָּא הַהִיא דְּאִשְׁתַּדַּל בָּהּ בְּקַדְמִיתָא, וְלָא זָכוּ, הַשְׁתָּא יִזְכּוּ כַּחֲדָא, אִי יִתְקְנוּן עוֹבָדִין, וְעַל דָּא וְיָצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ.

אִם אֲדֹנָיו יִתֶּן לוֹ אִשָּׁה וְגוֹ' (שְׁמוֹת כא, ד). אַהֲדָר קְרָא לְמִלִּין אַחֲרָנִין, לְהַהוּא דְּנָפִיק יְחִידָאי בְּלָא נוּקְבָּא כְּלָל, וַיִּפְרוֹק לֵיהּ הַהוּא דּוּכְתָּא דְּאִקְרֵי שְׁבִיעִית. וְהַהוּא שְׁבִיעִית אִקְרֵי אֲדֹנָיו, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ אִיהוּ. אִם דָּא אֲדֹנָיו חָס עָלֵיהּ, וְאָתִיב לֵיהּ לְהַאי עָלְמָא יְחִידָאי כְּמָה דַּהֲוָה, וְיָהִיב לֵיהּ אִתְּתָא הַהִיא דְּמִזְּבֵּחַ אֲחִיתַת עֲלוֹי דְּמִעִין, וְאִתְחַבְּרָא כַּחֲדָא. וְיָלְדָה לוֹ בָּנִים אוֹ בָּנוֹת הָאִשָּׁה וִילָדֶיהָ תִּהְיֶה לַאדֹנֶיהָ כְּמָה דְּאִתְּמַר.

דְּהָא אִי תָּב, וְאַתְקִין הַהוּא אֲתָר דְּפָגִים בְּחַיָּיוֹי, אִתְקַבַּל קָמֵי מַלְכָּא קַדִּישָׁא, נָטִיל לֵיהּ, וְאַתְקִין לֵיהּ עַל תִּקּוּנוֹי לְבָתַר. וְדָא אִקְרֵי בַּעַל תְּשׁוּבָה, דְּהָא יָרִית מוֹתְבֵיהּ, דְּהַהוּא אֲתָר, דְּהַהוּא נָהָר דְּנָגִיד וְנָפִיק, וְאַתְקִין גַּרְמֵיהּ מִמַּה דַּהֲוָה

בְּקַדְמִיתָא. כֵּיוָן דְּאִתְתָּקַן וְתָב בְּתִיּוּבְתָּא, הָא סָלִיק עַל תִּקוּנֵהּ. דְּלֵית מִלָּה בְּעָלְמָא, וְלֵית מַפְתְּחָא בְּעָלְמָא, דְּלָא תָּבַר הַהוּא דְּתָב בְּתִיּוּבְתָּא.

מַאי יֵצֵא בְּגַפּוֹ. הָא אִתְּמַר, אֲבָל תּוֹ רָזָא אִית בֵּיהּ, יֵצֵא בְּגַפּוֹ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (מִשְׁלֵי ט, ג): עַל גַּפֵּי מְרוֹמֵי קָרֶת, מַה לְהָתָם עִלּוּיָיא וְסִלּוּקוּ, אוֹף הָכָא עִלּוּיָיא וְסִלּוּקוּ, אֲתָר דְּמָרֵיהוֹן דְּתִיּוּבְתָּא סַלְּקִין, אֲפִילּוּ צַדִּיקִים גְּמוּרִים לָא יַכְלִין לְמֵיקָם תַּמָּן. וּבְגִין כָּךְ כֵּיוָן דְּתָב בְּתִיּוּבְתָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל לֵיהּ וַדַּאי מִיָּד.

תָּנִינָן, לֵית מִלָּה בְּעָלְמָא דְּקַיְימָא קַמֵּי תְּשׁוּבָה, וּלְכֹלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל וַדַּאי. וְאִי תָּב בְּתִיּוּבְתָּא הָא אִזְדַּמַּן לָקָבְלֵיהּ אַרְחָ חַיִּים, וְאַף עַל גַּב דְּפָגִים מַה דְּפָגִים, כֹּלָּא אִתְתָּקַן, וְכֹלָּא אִתְהַדַּר עַל תִּקוּנֵהּ, דְּהָא אֲפִילּוּ בְּמַה דְּאִית בֵּיהּ אוֹמָאָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַבֵּל, דִּכְתִיב (יִרְמְיָה כב, כד): חַי אָנִי נְאֻם יְיָ׳ כִּי אִם יִהְיֶה כָּנְיָהוּ וְגוֹ׳ וּכְתִיב (שָׁם, ל): כִּתְבוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגוֹ׳. וּבָתַר דְּתָב בְּתִיּוּבְתָּא כְּתִיב (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ ג, יז): וּבְנֵי יְכָנְיָה אָסִיר בְּנוֹ וְגוֹ׳, מִכָּאן דְּתִשּׁוּבָה מְתַבַּר כַּמָּה גְּוָרִין וְדִינִין, וְכַמָּה שַׁלְשְׁלָאִין דְּפַרְזְלָא, וְלֵית מַאן דְּקַיְימָא קַמֵּי דְּתִיּוּבְתָּא.

וְעַל דָּא כְּתִיב (יְשַׁעְיָה סו, כד): וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי, לָא כְּתִיב, אֶלָּא הַפּוֹשְׁעִים בִּי, דְּלָא בָּעָאן לְאָתָבָא, וּלְאִתְנַחֲמָא עַל מַה דְּעָבְדוּ. אֲבָל כֵּיוָן דְּאִתְנַחֲמוּ, הָא מְקַבֵּל לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

בְּגִין כָּךְ, בַּר נָשׁ דָּא, אַף עַל גַּב דְּפָשַׁע בֵּיהּ, וּפָגִים בְּאַתְרָא דְּלָא אִצְטְרִיךְ, וְתָב לְקַמֵּיהּ, מְקַבֵּל לֵיהּ, וְחָס עָלֵיהּ, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

יז אלול

וּבָה מַיִם הַתַּחְתּוֹנִים בָּכָאן, בְּגִין דְּאִנּוּן תַּרְעִין דִּדְמְעָה, וַעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר שַׁעֲרֵי דִּמְעָה לֹא נִנְעָלוּ, וּבְגִין דְּאִיהִי דִּמְעָה דִּלְהוֹן, דָּכְיָם וַדַּאי, וְצַדִּיק בָּה דָּ״ךְ יָ״ם, וְהָא אוּקְמוּהוּ (שָׁם עד, כא) : אַל יָשֹׁב דַּךְ נִכְלָם, וּבֵיהּ אֶל דִּמְעָתִי אַל תֶּחֱרַשׁ (שָׁם לט, יג), וַעֲלָהּ אִתְּמַר (שְׁמוֹת ג, ט) : צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי.

תְּנוּעָה דְּסָלִיק לָהּ לְגַבֵּי בַּעְלָהּ דָּא רָבִי״עַ, וּבְהַהוּא זִמְנָא אִתְקְרֵי זָקֵ״ף גָּדוֹ״ל, וְאִיהִי אִתְקְרִיאַת קְרִית מֶלֶךְ רָב, וּבְאָן אִיהוּ זַקְפָּא לְגַבֵּיהּ, בִּתְרִין נְהָרוֹת, דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (שָׁם טו, ו) : יְמִינְךָ יהו״ה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יהו״ה תִּרְעַץ אוֹיֵב, וַעֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (תְּהִלִּים טז, יא) : נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח, מַאי בִּימִינְךָ דָּא גְּדֻלָּה, בְּהַהוּא זִמְנָא אִתְקְרֵי זָקֵ״ף גָּדוֹ״ל, וְכַד נָחֵת בְּצַדִּיק אִתְקְרִיאַת זָקֵף קָטָ״ן, וּמַאי אִיהִי תְּנוּעָה דְּקָא נָחִית לָהּ, דָּא תִּבְי״ר, רָבִי״עַ לִימִינָא, אֶרֶךְ אַפַּיִם עַל בֵּינוֹנִים, וּבֵיהּ אִיהוּ מַאֲרִי״ךְ, תִּבְי״ר לִשְׂמָאלָא, תִּבִּירוּ דְּחַיָּיבַיָּא, חַד סָלִיק בִּתְקִיעָ״ה וּמַאֲרִיךְ בָּהּ, וְחַד נָחִית לָהּ בִּשְׁבָרִי״ם, שַׁלְשֶׁלֶ״ת דָּא תְּרוּעָ״ה קְשׁוּרָא דְּתַרְוַיְיהוּ, דְּיוֹקְנָא דְּשׁוּרֵ״ק דִּלְתַתָּא, בְּשַׁלְשֶׁלֶ״ת סָלְקָא, בְּשֶׁרֵ״ק נָחְתָּא, הַאי אִיהוּ סֶלָם דְּסָלְקָא לְעֵילָא, וְהַאי אִיהוּ סֻלָּם דְּנָחְתָּא לְתַתָּא, וְהַיְינוּ דַּרְגָּ״א תְּרֵ״י טַעֲמֵ״י.

וְעִנּוּיָא דְּשִׁכִּינְתָּא אַף עַל גַּב דְּאִיהִי בִּתְלַת סִטְרִין, בִּתְקִיעָ״ה דְּאִיהִי דִּינָא רַפְיָא רָפֵ״ה, וּבִשְׁבָרִי״ם דְּאִיהוּ דִּינָא קַשְׁיָא דָּגֵ״שׁ גְּבוּרָה, לֵית לָהּ עִנּוּיָא כְּעִנּוּיָא דְּבַעְלָהּ דְּאִיהוּ תְּרוּעָ״ה, שַׁלְשֶׁלֶ״ת, וְרָזָא דְּמִלָּה אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה (שְׁמוֹת לב, יח) דָּא שְׁבָרִי״ם, וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה דָּא תְּקִיעָ״ה, אֶלָּא קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ דָּא תְּרוּעָ״ה, דְּסָלְקָא בְּעִנּוּיָא דָּא בָּתַר דָּא כִּתְרוּעָה, וּבְגִין דָּא אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי

תְּרוּעָה (תְּהִלִּים פט, טז), אַף עַל גַּב דִּשְׁכִינְתָּא אִיהִי בְּעִנּוּיָיא מִימִינָא וּמִשְּׂמָאלָא, לֵית עִנּוּיָיא כְּעִנּוּיָא דְּבַעְלָהּ, תְּרוּעָ״ה דְּאִיהִי תּוֹרָ״ה עִי״ן אַנְפִּין, וְאִיהִי תְּרוּעָה דִּילֵיהּ, וּבְגִין דָּא [מח.] אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְּרוּעָה.

דָּבָר אַחֵר, קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ, דָּא אִיהוּ עִנּוּיָא דְּאָנֹכִי שֹׁמֵעַ, דְּאִיהִי צָוְוחַת בְּכָל יוֹמָא לְמַעְלָה, הִיא וּבְנָהָא, וְקָרָאן לֵיהּ תְּרֵין זִמְנִין עֶרֶב וָבֹקֶר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, וְכָל בַּר נַשׁ דְּאִית לֵיהּ עִנּוּי מִשְּׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי עַנְיָא בְּגָלוּתָא, וְרַחִיקָא מִן בַּעְלָהּ, וְקָרָא לֵיהּ בְּכָל יוֹמָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּיֵהֵא נָחִית לְגַבָּהּ, וַדַּאי עֲלֵיהּ אִתְּמַר קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ, קוֹל דְּעִנּוּיָא דְּהַאי עַנְיָא אָנֹכִי שֹׁמֵעַ.

קָם אֶחָד בְּקִירְטָא וְדָא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, וְחַד בְּקַשְׁתָּא דָּא בְּרִית צַדִּיק, עֲלֵיהּ אִתְּמַר שׁוֹפָ״ר הוֹלֵ״ךְ פָּזֵ״ר גָּדוֹ״ל, גִּירִין דִּילָהּ אִנּוּן צַדִּיקִים דְּיִשְׂרָאֵל דְּקַבִּילוּ בְּרִית, דְּבִזְכוּתֵיהּ נָפְקִין מִגָּלוּתָא, וְרָזָא דְּמִלָּה (בְּרֵאשִׁית מז, כג) : הֵא לָכֶם זֶרַע, דְּאִנּוּן טִיפִּין ד״א זַרְקָ״א.

קָמוּ תַּנָּאִין וַאֲמוֹרָאִין דִּלְעֵילָּא וּבָרִיכוּ לֵיהּ, וְאָמְרוּ מַטָּרָה תְּהֵא אֲגִינַת עָלָךְ מֵחְצִים בְּגָלוּתָא, עָלָךְ אִתְּמַר (תְּהִלִּים צא, ה) : לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם, וְקַשְׁתָּא וְחִצָּא דְּסִטְרָא דְּקְדֻשָּׁה יָגֵן עָלָךְ, וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ, צִנָּה דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, וְסֹחֵרָה דָּא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, אֲמִתּוֹ דָּא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

יח אלול

קָם אִיהוּ וְאָמַר, תַּנָּאִין תַּנָּאִין מִשְׁנָה תְּהֵא בְּעֶזְרַייכוּ, וְלָא תִּשְׁתַּנִּיאוּ מֵרַחֲמֵי לְדִינָא, הֲלָכָה אָזְלַת לִימִינָא דִּלְכוֹן, לְאִתְגַּבְּרָא בָּהּ עַל שַׂנְאֵכוֹן, קַבָּלָה תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן, בְּרַייְתָא אֲפִיקַת לְכוֹן וְלִבְנַייכוּ מִגָּלוּתָא, וּמִשִּׁעְבּוּדָא וְדִינָא דְּהַהוּא דִּמְמַנָּא עַל גָּלוּתָא עַל בְּנַייכוּ, מִיָּד דְּבָרִיךְ לוֹן סָלִיק לְאַתְרֵיהּ.

קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּקַדְמֵיתָא פָּתַח וְאָמַר, תַּנָּא תַּנָּא אִסְתַּמַּר לָךְ, דְּהָא קִירְטָא לְגַבָּךְ, וְדָא שְׁכִינְתָּא, וּבָהּ אִזְדְּרִיקוּ תְּלַת אַבְנִין, דְּאִנּוּן תְּלַת טִפִּין דְּמוֹחָא עִלָּאִין, דְּאִנּוּן י״י״, וְאִתְכְּלִילוּ בְּחָכְמָה בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת.

אָמַר לֵיהּ רַבִּי שִׁים בַּסֶּלַע קִנֵּךְ, דְּהָא קַשְׁתָּא לְגַבָּךְ דְּאִיהוּ אוֹת הַבְּרִית, אִסְתַּמַּר מִגִּירִין דִּילֵיהּ, דְּאִנּוּן תְּלַת ו׳ו׳ו׳, דְּסָלְקִין חַ״י בְּחוּשְׁבַּן, וְדָא חַ״י עָלְמִין.

קָם תַּנָּא תִּנְיָינָא וְאָמַר לֵיהּ, הָא תַּנְיָא דִּמְסַיֵּיעַ לָךְ, בְּרוּמְחָא דְּאִיהוּ כְּלִילָא מֵאַרְבַּע פַּרְשָׁיִין, וְדָא ו׳ דְּאִיהוּ עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, כְּלִיל שִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא, וְרַמַ״ח תֵּיבִין דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בַּמִּדְבָּר כד, כא): וְשִׂים בַּסֶּלַע קִנֶּךָ.

דְּהָא קַרְנֵי פָּרָה ׳ לְגַבָּךְ, דְּאִנּוּן תְּרִין נְבִיאֵי קְשׁוֹט, עֲלַיְהוּ אִתְמַר (תְּהִלִּים קלב, יז): אַצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד, וּמַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה מִסִּטְרָא דִּשְׁכִינְתָּא אִתְקְרֵי קַרְנֵי פָּרָה, מִסִּטְרָא דְּשׂוֹר (דְּבָרִים לג, יז): וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו, וְאִנּוּן מָשִׁיחַ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי י׳ ו׳, בַּיִת רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי ה״ה.

וּשְׁכִינְתָּא נַטְלָא פּוּרְפִּירָא מֵאֶשָּׁא סוּמְקָא וְאִצְטַבְּעַת בָּהּ, וְאִתְקְרִיאַת סוּמָקָא פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה (בַּמִּדְבָּר יט, ב), אֲדֻמָּה וַדַּאי מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה, תְּמִימָה מִסִּטְרָא דְּהַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית יז, א): הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים, אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם מִסִּטְרָא דְּיַעֲקֹב דְּלֵית בֵּיהּ פְּסוֹלֶת, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שָׁם כה, כז): וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם, יַעֲקֹב דִּלְעֵילָּא, וּבְדִיוּקְנֵיהּ יַעֲקֹב דִּלְתַתָּא, אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל (בַּמִּדְבָּר יט, ב), מִשִּׁעְבּוּדָא דְּגָלוּתָא, בְּגִין דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה אִתְקְרִיאַת, וְלָא עוֹד אֶלָּא דְּאִיהִי אִתְקְרִיאַת שַׁבָּת, דְּאִיהִי אָסוּר בִּמְלָאכָה, בְּגִין דְּאִתְקְרִיאַת חֵרוּת.

וּשְׁלֹמֹה בְּגִינָהּ אָמַר (קֹהֶלֶת ז, כג): אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי, בְּגִין פָּרָה אֲדוּמָה דְּאִיהִי מְטַהֶרֶת אֶת הַטָּמֵא וּמְטַמְּאָה אֶת הַטָּהוֹר דְּאִתְעַסַּק בָּהּ, וְרָזָא דְּמִלָּה (אִיּוֹב יד, ד): מִי יִתֵּן טָהוֹר מִטָּמֵא לֹא אֶחָד, מְטַהֶרֶת אֶת הַטָּמֵא מִסִּטְרָא דִּימִינָא, דְּכַהֲנָא מִסִּטְרָא דִּימִינָא אִתְקְרֵי אִישׁ טָהוֹר, בְּגִין דִּלְסִטְרָא דִּימִינָא אִיהִי מַיָּא דְּאוֹרַיְיתָא, אַף עַל גַּב דְּיֵהֵא טָמֵא אִתְדַּכִּי בָּהּ, וּמְטַמְּאַת אֶת הַטָּהוֹר דָּא גְּבוּרָה, דִּלְסִטְרָא סמא״ל דְּנָפַל מִקְּדוּשָּׁתֵיהּ, וּמַה דַּהֲוָה טָהוֹר סָאִיב לֵיהּ, בְּגִין דְּשַׁלִּיט [מח:] עַל חֵיָילִין דְּמִסָּאֲבוּ.

וְכַהֲנָא דְּאִיהוּ טָהוֹר כַּד הֲוָה מְשַׁתַּדֵּל לְקָרְבָא לֵיהּ לַעֲזָאזֵל, הֲוָה מְטַהֵר לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל חוֹבִין דִּלְהוֹן, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (וַיִּקְרָא טז, ל): כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם וְכוּ׳, וְאִיהוּ דַּהֲוָה טָהוֹר הֲוָה מִתְטַמֵּא בְּהַהוּא עֲזָאזֵל, וְהָכִי לְמֵי נִדָּה הֲוָה כַּהֲנָא מְטַהֵר לָהּ, וְאִיהוּ הֲוָה מִסְתָּאֵב עַד עִדָּן רַמְשָׁא דַּהֲוָה מִתְדַּכֵּי.

יט אלול

וְעוֹד מְטַהֲרֶת אֶת הַטָּמֵא, כַּד נוֹלַד מֹשֶׁה אִתְּמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת ב, ב): וַתֶּרֶא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא, דְּחָמַאת עִמֵּיהּ שְׁכִינְתָּה, וּמִיָּד דְּנָגְעָה בֵּיהּ בַּת פַּרְעֹה אִתְדַּכְיָאת וְאִתְסִיאַת מִצָּרַעְתָּא דִּילָהּ, וּמֹשֶׁה אִתְדַּבְקַת בֵּיהּ צָרַעַת, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שָׁם ד, ו): וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג, דִּבְהַהוּא זִמְנָא דְּנָגְעָה בֵּיהּ בַּת פַּרְעֹה, פָּרְחַת שְׁכִינְתָּא מִנֵּיהּ, וּבְגִין דָּא כַּד בָּעָא לְאִתְקָרְבָא לְגַבָּהּ בַּסְנֵה, אָמְרָה לֵיהּ אַל תִּקְרַב הֲלֹם שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ (שָׁם ג, ה) עַד דְּיִתְפַּשַּׁט מֵהַהוּא גּוּפָא דְּנָגְעַת בֵּיהּ בַּת פַּרְעֹה, תַּמָּן אַחֲזֵי לֵיהּ, דְּגוּפָא דְּבַר נַשׁ בְּהַאי עָלְמָא, אִיהוּ צָרַעַת מִמַּשְׁכָּא דְּחִוְיָא.

לְבָתַר דְּאִתְפַּשַּׁט מִנֵּיהּ, וְהָדַר לְגַוְּתָא דְּעֵדֶן, אִתְלַבַּשׁ בְּגוּפָא קַדִּישָׁא דִּילֵיהּ, וְדָא אִיהוּ וְהִנֵּה שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ (שָׁם ד, ז), וְהָכִי אִתְלַבַּשׁ מֹשֶׁה בָּהּ, וְדָא אִיהוּ וְהִנֵּה שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ, כְּקַדְמֵיתָא דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית ב, כג): עֶצֶם מֵעַצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי, וּבְגִין דָּא אָמַר לֵיהּ שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ (שְׁמוֹת ג, ה), דָּא גּוּפָא דַּהֲוָה לֵיהּ כְּנַעַל, הַהוּא דְּנָגְעָה בֵּיהּ בַּת פַּרְעֹה, וְאִתְלַבַּשׁ בְּאָחֳרָא, וּבְהַהוּא זִמְנָא אַהֲדַרַת עֲלֵיהּ שְׁכִינְתָּא.

וּבְגִין דָּא אִתְחֲזֵי לֵיהּ בְּאָתִין דְּעָבַד בְּאָת קַדְמָאָה, וְאָמַר לֵיהּ הָבֵא נָא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ וְכוּ' (שָׁם ד, ו), וְאַמַּאי בְּחֵיקֶךָ, הָכָא רָמִיז מִשְׁכְּבַת חֵיקֶךָ שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ (מִיכָה ז, ו), וְהִנֵּה מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג (שְׁמוֹת ד, ו), וּלְבָתַר אַחֲזֵי לֵיהּ דְּאִתְדַּכְיָא בְּאוֹרַיְיתָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב בָּהּ וְהִנֵּה שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ.

וְעוֹד שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אִיהִי עֻגְלָה עֲרוּפָה, וּמִסִּטְרָא דְּפָרָה שׁוֹר, וְדָא אִיהוּ וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאל (יְחֶזְקֵאל א, י), וּמִסִּטְרָא דְּעֻגְלָה, עֵגֶל בֶּן בָּקָר

לְחַטָּאת (וַיִּקְרָא ט, ב), וּפָרָה וַדַּאי אִתְקְרִיאַת שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה כַּד נָטְלַת מִן גְּבוּרָה, וּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה עֶגְלָה כַּד נְטִילַת מִנַּיהּ.

וְעוֹד קַרְנֵי פָּרָה נֶצַח וְהוֹד, בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו (דְּבָרִים לג, יז), קַרְנֵי רְאֵם חֶסֶד גְּבוּרָה, דְּיַעֲבִיד בְּהוֹן קְרָבָא בַּעֲמָלֵק, וְיִמְחֵי לֵיהּ וּלְזַרְעֵיהּ מִן עָלְמָא.

וְעוֹד קַרְנֵי פָּרָה אִלֵּין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּמִתְוַכְּחִין דָּא עִם דָּא בְּאוֹרַיְיתָא, וּמִתְנַגְּחִין כַּשְׁוָורִים דָּא עִם דָּא, בְּגִין דְּאוֹרַיְיתָא דְּעַל פֻּּה אִיהִי מִסְטְרָא דִּגְבוּרָה דְּאִתְקְרֵי אלהי״ם, וּבֵיהּ פָּתְחַת אוֹרַיְיתָא בְּרֵאשִׁית בָּרָא אלהי״ם, בְּגִין דָּא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים אִנּוּן מִתְנַגְּחִין בְּאוֹרַיְיתָא כַּשְׁוָורִים דָּא עִם דָּא, וּבְגִין דָּא יהו״ה כַּגִּבּוֹר יֵצֵא (יְשַׁעְיָה מב, יג) מִסְטְרָא דִּגְבוּרָה, יָרִיעַ בִּתְרוּעָה, יַצְרִיחַ בַּשְׁבָרִים, עַל אֹיְבָיו יִתְגַּבָּר בִּתְקִיעָה בְּהַהוּא זִמְנָא כָּל סְפִירָן נְטִלִין מִגְּבוּרָה, וּשְׁמָא דְּיו״ד ה״א וא״ו ה״א, וַאֲפִילוּ מַלְאָכִים דִּלְעֵילָּא, וְיִשְׂרָאֵל דִּלְתַתָּא.

וּלְבָתַר דְּנָטִיל נוּקְמָא מִנַּיְיהוּ, יִתְמַלֵּא רַחֲמִין עַל יִשְׂרָאֵל, וְקָדָם דְּיֵהֵא נָטִיל נוּקְמָא מֵעֲמָלֵק, לָא יִתִּיב בְּכָרְסַיָּא, וּבְהַהוּא זִמְנָא דְּנָטִיל נוּקְמָא מִבְּנֵי עֵשָׂו, יֵיתֵי לְפַיְיסָא לְאַיָּלְתָּא, וְאִיהִי גַּעְיָ״א וּבוֹכָה, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יִרְמְיָה לא, יד) : רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ.

כ אלול

עַד דְּאוֹמֵי לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַעְבָרָא לוֹן מֵעָלְמָא, וְיִקְטוֹל בְּהוֹן, עַד דְּיִצְטַבַּע יַמָּא מִן דְּמְהוֹן, וְיִקְטוֹל בְּהוֹן עַד דְּיִתְפַּרְנְסוּן מִנְּהוֹן חֵיוָון בָּרָא תְּרֵי עֲשַׂר שְׁנִין, וְעוֹפִין דִּשְׁמַיָּא שֵׁבַע שְׁנִין.

וְעוֹד גַּעְיָ״א, תַּלְשָׁ״א, אַזְלָ״א גְּרִי״שׁ, גַּעְיָ״א בִּתְרוּעָה, וְיָהִיב בְּהוֹן סְקִילָה, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה לד, יא): וְנָטָה עָלֶיהָ קַו תֹּהוּ וְאַבְנֵי בֹהוּ, תַּלְשָׁ״א בַּשְׁבָרִים תִּ״ל אֵ״שׁ, תִּ״ל דָּא חָנֵק, כְּגַוְונָא דָּא אֵ״שׁ שְׂרֵיפָה, אַזְלָ״א גְּרִי״שׁ בִּתְקִיעָה, דְּאִיהוּ כְּרוּמְחָא לְקַטְלָא לוֹן בַּהֲרֶג.

שַׁלְשֶׁלֶ״ת תְּרוּעָה לְמִתְפַּשׁ לוֹן אֲסוּרִין בְּבֵית אֲסוּרִין דְּמַלְכָּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים קמט, ה): לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִים וְכוּ׳, שׁוֹפָ״ר הוֹלֵ״ךְ, פָּסֵ״ק, מַקַּ״ף, קָלָא דְּשׁוֹפָרָא סָלְקָא בִּתְרוּעָה [מט.] כְּרוּמְחָא, לְעוֹרֵר עֲלַיְיהוּ קוֹל תְּרוּעַת מִלְחָמָה, וְדָא שׁוֹפָ״ר הוֹלֵ״ךְ, פָּסֵק דָּא שְׁבָרִים דְּעָבִיד לוֹן פְּסָקוֹת וְקָטְרִין, וְדָא מַכַּת חֶרֶב וְהֶרֶג וְאַבְּדָן, מַקַּף תְּרוּעָה דָּא חָנֵק, וְדָא אִיהוּ הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד (שְׁמוֹת יט, ט), מְאֹד דָּא מָוֶת דְּאִתְתַּקַּף עֲלַיְיהוּ, כְּגַוְונָא דְּמַתַּן תּוֹרָה.

וְעוֹד אַזְלָ״א גְּרִי״שׁ, שְׁכִינְתָּא אָמְרַת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת בְּנָהּ (בְּרֵאשִׁית כא, י) אִלֵּין עֵרֶב רַב, דְּגָרְשׁוּנִי מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת יהו״ה, גָּרֵשׁ לוֹן מִן עָלְמָא דֵּין וּמֵעָלְמָא דְּאָתֵי, דְּלָא יְהֵא לוֹן חוּלָקָא עִם יִשְׂרָאֵל, שׁוֹפָ״ר הוֹלֵ״ךְ, רָבִי״עַ, שְׁנֵי״ גְּרִישִׁי״ן, שַׁלְשֶׁלֶ״ת, בְּהַהוּא זִמְנָא נָטִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוֹמַ״ח, דְּאִיהִי רְמַ״ח תֵּיבִין דְּאִית בִּקְרִיאַת שְׁמַע וְשִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא, וּבָהּ

(בַּמִּדְבָּר כה, ח) : וַיִּדְקֹר אֶת שְׁנֵיהֶם, דְּכַר וְנוּקְבָא, דָּא סמא״ל וְנָחָשׁ, וְרָבִי״עַ דְּיוֹקְנָא דּוּמְיָא דְּרוֹמַ״ח.

שְׁנֵ״י גְּרִישִׁי״ן, תָּרֵיךְ לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִן שְׁמַיָּא וְאַרְעָא, בְּהַהוּא זִמְנָא שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וְכוּ׳ (תְּהִלִּים לג, יז), דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רָדִיף אַבַּתְרַיְיהוּ, וְנָטִיל לוֹן בְּשַׁלְשֶׁלֶ״ת עַל צַוָּארֵיהוֹן, וּלְבָתַר קָטִיל לוֹן בְּרוּמְחָא דְּאִיהוּ רָבִי״עַ, בְּקַדְמֵיתָא תָּרֵיךְ לוֹן, וּלְבָתַר רָדִיף אַבַּתְרַיְיהוּ וְתָפִיס לוֹן, וּלְבָתַר קָטִיל לוֹן.

וְרָבִי״עַ, וּשְׁנֵ״י גְּרִישִׁי״ן, וְשַׁלְשֶׁלֶ״ת, אִנּוּן תְּקִיעָ״ה שְׁבָרִי״ם תְּרוּעָ״ה, שְׁבָרִי״ם שַׁבֵּר תְּשַׁבֵּר מַצֵּבֹתֵיהֶם (שְׁמוֹת כג, כד), אִלֵּין דְּאִתְמַר בְּהוֹן (אִיּוֹב א, ו) : וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאלהי״ם לְהִתְיַצֵּב עַל יהו״ה, בְּדִינָא עַל שְׁכִינְתָּא וְיִשְׂרָאֵל, דְּאִתְמַר בֵּיהּ וַיָּבוֹא גַּם הַשָּׂטָן בְּתוֹכָם, דָּא סמא״ל דְּאָתָא לְקַטְרֵג עַל בְּנוֹי דְּיִשְׂרָאֵל, וְלָדוּן לִשְׁכִינְתָּא, וְכֵיוָן דְּהוּא בָּעֵי דִּינָא עַל שְׁכִינְתָּא וּבְנוֹי, כְּאִלּוּ קַיְימִין עֲלֵיהּ, תְּרוּעָ״ה בָּהּ (תְּהִלִּים ב, ט) : תְּרֹעֵם בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל, תְּקִיעָ״ה וְהוֹקַע אוֹתָם לַיהו״ה נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ (בַּמִּדְבָּר כה, ד), וְשׁוֹפָר אִיהוּ קָלָא, מִנֵּיהּ נָפִיק קָלָא בִּתְקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה.

תְּקִיעָה מִן מוֹחָא, שְׁבָרִים מִלִּבָּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים נא, יט) : לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה וְגוֹמֵר, דָּא אִיהוּ זִבְחֵי אלהי״ם רוּחַ נִשְׁבָּרָה, קָלָא בִּתְרוּעָה מִכַּנְפֵי רֵיאָה, וְכֻלְּהוּ אִתְכְּלִילוּ בְּקָנֶה וְרֵיאָה, וְאִתְעֲבִידוּ קוֹל, וּבְפוּמָא דְּבוּר.

כא אלול

וְעוֹד נִשְׁמָתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא דְּבַר נַשׁ, אִנּוּן תְּקִיעָה תְּרוּעָה שְׁבָרִים, נַפְשָׁא בִּלְבָּא וְדָא שְׁבָרִים, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה, נִשְׁמָתָא בְּמוֹחָא וְדָא תְּקִיעָה, רוּחָא בְּכַנְפֵי רֵיאָה, דְּנָשִׁיב עַל לִבָּא דְּאִיהוּ נוּר דָּלֵיק, וְאִם לָאו הַוָּה דָּלֵיק כָּל גּוּפָא, וְרָזָא דְּמִלָּה כַּנְפֵי יוֹנָה נֶחְפָּה בַּכֶּסֶף וְגוֹמֵר (שָׁם סח, יד), וְרוּחָא כְּלִיל מֵאֶשָׁא וּמַיָּא, וּבְגִין דָּא אִיהוּ תְּרוּעָה, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (שָׁם פט, טז) : אַשְׁרֵי הָעָם יֹדְעֵי תְרוּעָה, בְּגִין דְּנִשְׁמָתָא אִיהִי נִשְׁמַת חַיִּים, בִּינָה דְּנָטְלָה מֵחָכְמָה, נֶפֶשׁ מַלְכוּת תְּבוּנָה, רוּחַ תִּפְאֶרֶת, וְאִיהוּ דַּעַת כְּלִיל תַּרְוַיְיהוּ, עֲלֵיהּ אִתְּמַר (מִשְׁלֵי כד, ד) : וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמָּלְאוּ.

וּמִבִּינָה נְבִיאִים, וְאִנּוּן נֶצַח וָהוֹד, וּמִמַּלְכוּת כְּתוּבִים וְאִנּוּן חֶסֶד וּגְבוּרָה, תִּפְאֶרֶת תּוֹרָה כְּלִיל כֻּלְּהוּ, וְכֹלָּא עַל עַמּוּדָא חַד קַיְימָא וְדָא (מִשְׁלֵי י, כה) : צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

כָּבֵד וּטְחוֹל דָּא סמא״ל וְנָחָ״שׁ, כָּבֵד אֶשָּׁא סוּמְקָא, מָרָה אֶשָּׁא יְרוֹקָא, טְחוֹל אֶשָּׁא אוּכְמָא, יוֹתֶרֶת כְּלִילָא דְּכֻלְּהוּ, כָּבֵד וּטְחוֹל סמא״ל וְנָחָ״שׁ, כָּבֵד אֵל אַחֵר, מָרָה סַם מָוֶת דִּילֵיהּ, טְחוֹל נָחָשׁ נוּקְבָא דִּילֵיהּ, חֵלֶב טָמֵא, וּמָרָה אִיהוּ חַרְבָּא דְּמַלְאַךְ הַמָּוֶת, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שָׁם ה, ד) : וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַּלַּעֲנָה חַדָּה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת, וּבְאוֹרַיְיתָא דְּאִיהִי סַם חַיִּים אִי נִשְׁמָתָא טָמֵא אִתְעַבְּרָא מִן עָלְמָא, וְכָבֵד דְּהוּא אֵל אַחֵר בִּתְרוּעָה דְּאִיהוּ רוּחָא מִתְעַבְּרָא מִן עָלְמָא, טְחוֹל דְּהוּא נָחָשׁ בַּשְׁבָרִים דְּאִיהוּ נֶפֶשׁ מִתְעַבְּרָא מִן עָלְמָא, מָרָה דְּהוּא סַם הַמָּוֶת בִּתְקִיעָה מִתְעַבְּרָא מִן עָלְמָא.

זַכָּאָה אִיהוּ דְּכָלִיל נִשְׁמָתָא וְרוּחָא עִם נַפְשָׁא בְּקָלָא דְּאוֹרַיְיתָא, דִּבְאוֹרַיְיתָא אִתְתַּקְפוּן, דְּכָל מַאן דְּלָא אִתְעַסַּק בְּאוֹרַיְיתָא חַלִּישׁ נִשְׁמָתֵיהּ רוּחֵיהּ וְנַפְשֵׁיהּ עֵילָא וְתַתָּא, וְיוֹתֶרֶת הַכָּבֵד אִיהוּ זוֹנָה, שִׁיוּרִין אִיהוּ לְכָל אֱלֹהִים אֲחֵרִים מִתְתַּקְפָא, וְאַמַּאי אִתְקְרִיאַת יוֹתֶרֶת הַכָּבֵד, אֶלָּא בָּתַר דְּעָבִיד נְאוּפָא עִם כֻּלְּהוּ, יְהִיבַת שִׁיוּרִין לְבַעְלָהּ, וַעֲלָהּ אִתְּמַר (שָׁם ו, כו): כִּי בְעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כִּכַּר לָחֶם, דְּאִיהִי אִתְחַמְּמַת מִכָּבֵד. וּטְחוֹל [מט:] אִיהוּ שְׁחוֹק הַכְּסִיל, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר אִם רָאִיתָ רָשָׁע שֶׁהַשָּׁעָה מְשַׂחֶקֶת לוֹ אַל תִּתְגָּרֶה בּוֹ, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁאוֹל תַּחְתִּית, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ צַדִּיק מִמֶּנּוּ בוֹלֵעַ, אֲבָל צַדִּיק גָּמוּר אֵינוֹ בוֹלֵעַ, כָּבֵד כּוֹעֵס וְקָטִיל.

לֵב מֵבִין, לֵב יוֹדֵעַ, לֵב רוֹאֶה, לֵב אִיהוּ שְׁכִינְתָּא, דְּלָא נַטְלָא אֶלָּא דְּמָא צַח, דְּאִיהִי קָרְבָּנָא דִּצְלוֹתָא נְקִיָּה בְּלָא חוֹבִין וּבְלָא פְּסוֹלֶת, וּקְרִיבַת לְגַבֵּי בַּעְלָהּ שׁוּפְרָא דְּכֹלָּא.

אֲבָל יוֹתֶרֶת הַכָּבֵד לָא יְהִיבַת לְבַעְלָהּ אֶלָּא שִׁיוּרִין וּפְסוֹלֶת, וּמַאי נִיהוּ בַּעְלָהּ, טְחוֹל אֵל אַחֵר, וּמֵאִלֵּין שִׁיוּרִין דְּנָטִיל מִנָּהּ אִתְעֲבִיד דָּם טְחוֹל חָשׁוּךְ וְאוּכְמָא, הוּא נָחָשׁ רַמַּאי דְּפַתִּי לְחַוָּה דְּאִיהִי לְבָא, וְגָרַם לָהּ מוֹתָא.

וְהָא תְּרֵי בָּתֵּי לְבָא אִנּוּן לְמַאן פַּתִּי מִנַּיְיהוּ, אֶלָּא הַהוּא דְּשִׁמָּאלָא דְּאִתְּמַר בָּהּ (קֹהֶלֶת י, ב): לֵב כְּסִיל לִשְׂמֹאלוֹ, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (שָׁם ז, כו): וּמוֹצֵא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת הָאִשָּׁה, לֵב חֲכָם לִימִינוֹ דָּא אֵשֶׁת חַיִל עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ, עֲלָהּ אִתְּמַר (מִשְׁלֵי יח, כב): מָצָא אִשָּׁה מָצָא טוֹב, דְּאִיהִי יֵצֶר הַטּוֹב מַזְּלֵיהּ דְּבַר נָשׁ.

כב אלול

עֲלָהּ אִתְּמַר (יְחֶזְקֵאל מד, ל) : לְהָנִיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתֶךָ, בִּרְכַּת יהו״ה הִיא תַּעֲשִׁיר, וַעֲלָהּ אִתְּמַר (קֹהֶלֶת ט, ט) : רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר אָהַבְתָּ.

אִיהִי בְּדִיּוּקְנָא דִּשְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר, וְאִיהִי נֵר מִצְוָה, וְרוּחָא דְּנָשִׁיב בָּהּ תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל אִיהִי בְּכַנְפֵי רֵיאָה, וְדָא אִיהוּ וְתוֹרָה אוֹר, דְּנָהִיר בָּהּ דָּא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה נִשְׁמַת חַיִּים, דְּנָחֲתָא מִן מֹחָא לְאַנְהָרָא לוֹן בְּלִבָּא.

מַאי נֵ״ר נַפְשָׁא רוּחָא, דְּנַפְשָׁא אִיהִי פְּתִילָה, רוּחָא דָּא זֵיתָא, נִשְׁמָתָא נֵר יהו״ה נִשְׁמַת אָדָם (מִשְׁלֵי ב, כז), וּמַאי נֵ״ר נַפְשָׁא רוּחָא, נ׳ נַפְשָׁא ר׳ רוּחָא, לָקֵבֵל תְּלַת קְטִרִין אִלֵּין, אִנּוּן תְּלַת גְּוָונִין, אֶשָּׁא אוּכְמָא חִוָּורָא וּתְכֵלְתָּא, מַאן דְּנָטִיר נֵר יהו״ה נִשְׁמַת אָדָם בְּאוֹרַיְיתָא, בְּפִקּוּדִין דַּעֲשֵׂה וְלֹא תַּעֲשֶׂה, לָא שַׁלִּיט עֲלֵיהּ נוּרָא דְּגֵיהִנָּם, וְדָא אִיהוּ כָּבֵד וּמָרָה וּטְחוֹל, כָּבֵד אֶשָּׁא סוּמְקָא, מָרָה אֶשָּׁא יְרוֹקָא, טְחוֹל אֶשָּׁא אוּכְמָא, יוֹתֶרֶת הַכָּבֵד כְּלָלָא דְּכֻלְּהוּ, תְּכֵלֶת חָשׁוּךְ.

וּתְכֵלֶת דְּצִיצִית מִצְוָה, וּתְכֵלֶת לֵית בְּסִטְרָא אָחֳרָא, בְּגִין דְּאִיהוּ דּוֹמֶה לְכָרְסַיָּא יַקִּירָא, גְּוָונִין דְּשַׁרְגָּא אִנּוּן לְבוּשִׁין לְנֵר יהו״ה נִשְׁמַת אָדָם, גַּוְונָא אוּכְמָא דְּאִיהוּ טְחוֹל, כַּד מִתְלַבְּשַׁת תַּמָּן נַפְשָׁא בְּחוּבִין, אִיהִי אָמְרַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ו) : אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת, שְׁחַרְחֹרֶת בְּקַדְרוּתָא דְּבָנַי, בְּדוּחֲקָא דִּלְהוֹן, בַּעֲנִיוּתָא דִּלְהוֹן, קַדְרוּתָא וְלֵיצָנוּתָא וַעֲנִיוּתָא מִטְּחוֹל נַפְקָא, כַּד נִשְׁמָתָא אֲסִירָא בָּהּ בְּגָלוּתָא, וְדָא אִיהוּ (מִשְׁלֵי ל, כג) : וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִרְתָּהּ, וּבְהַהוּא זִמְנָא טְחוֹל שׂוֹחֵק, וּלְזִמְנָא דְּיֵיתֵי מַלְכָּא מְשִׁיחָא לְנַטְלָא נוּקְמָא

מִטְחוֹל דְּאִיהִי שִׂפְחָה, יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק (תְּהִלִּים ב, ד), יִשְׂחָק אִיהוּ בְּאִבּוּדָא דִּלְהוֹן, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (מִשְׁלֵי יא, ו) : וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה.

רִנָּ״ה אִיהוּ הַנֵּ״ר, אִיהוּ נָהָ״ר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, וּמַאי נִיהוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה וּמִצְוֹת לֹא תַּעֲשֶׂה כְּחוּשְׁבַּן נָהָ״ר, נוּ״ן הֵ״א רֵי״שׁ, וְאִיהִי הַנֵּר הַמֵּאִיר לְאָדָם, וְעַל דָּא בַּאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּ״ה, וּבְהַהוּא זִמְנָא הַטְחוֹל דְּשׂוֹחֵק אִתְאֲבִיד, וְאָז יִתְקַיֵּים (תְּהִלִּים קכו, ב) : אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה וַדַּאי, וְאָז (מִשְׁלֵי לא, יח) : לֹא יִכְבֶּה בַלַּיְלָה נֵרָהּ, בְּגִין (שָׁם) : דְּטָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ.

וּבְהַהִיא זִמְנָא מִתְתַּקְנָא יְרוּשָׁלַם דְּאִיהִי לְבָא, לְבָא אִיהוּ לַהַ״ב הַמְּזֻבֵּחַ, יִכְבֶּ״ה בְּחוּשְׁבַּן הַלֵּ״ב, לַהַ״ב הֶבֶ״ל, לֹא יִכְבֶּה בְּגָלוּתָא דְּאִיהִי לַיְלָה, וְאִתְבְּנִיאַת עַל יְדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים קמז, ב) : בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יהו״ה.

וְעוֹד מָרָה טְחוֹל כָּבֵד, אִנּוּן גָּלוּתָא לְנִשְׁמָתָא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא. דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא כַּד גָּלַת בְּכָבֵד, אִתְמַר בְּאִבָּרִים דְּאִנּוּן עַמָּא קַדִּישָׁא חֵילָהָא דִּילָהּ, תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל הָאֲנָשִׁים (שְׁמוֹת ה, ט), כַּד גָּלַת בְּמָרָה אִתְמַר בָּהּ (שָׁם א, יד) : וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם, כַּד גָּלַת בַּטְחוֹל אִתְמַר בָּהּ (שָׁם ו, ט) : וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ, וַהֲווֹ צָוְוחִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִנָּהּ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יוֹנָה ב, ג) : מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוַּעְתִּי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי, וְאִתְמַר בְּהוֹן (שְׁמוֹת ב, כג) : וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל הָאֱלֹהִי״ם מִן הָעֲבוֹדָה.

כג אלול

וְנִשְׁמָתָא בְּגָלוּתָא בָּתְרָאָה [נ.] אִתְמַר בָּהּ (רות ג, ז): וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב, שְׁכִיבַת לְעַפְרָא, וַוי לֵיהּ לְבַר נַשׁ דְּנִשְׁמָתֵיהּ נְחִיתַת תְּחוֹת רַגְלוֹי, דִּבְהַהוּא זִמְנָא אִתְמַר בְּמַזָּלֵיהּ (עָמוֹס ה, ב): נָפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, וְלֵית לֵיהּ עִלּוּי וְסִלּוּק אֶלָּא בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאָזִיל שְׁמָא קַדִּישָׁא לִימִינָא וְאוֹקִים לָהּ.

וְרָזָא דְּמִלָּה לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בַּבֹּקֶר אִם יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל (רות ג, יג), טוֹב דְּאִיהוּ בְּרִית יִגְאָל, וְאִם לֹא יַחְפֹּץ לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי, חַי יהו״ה שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר, אָנֹכִי דְּאִיהִי אִימָּא עִלָּאָה, אָנֹכִי דְּיָצִיאַת מִצְרַיִם, חַי יהו״ה שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר דְּאִיהִי יְמִינָא, דְּבֵיהּ תּוֹקְפָּא דְּאוֹרַיְיתָא דִּבְכְתָב דְּאִיהִי עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּמִימִינָא אִתְיְיהִיבַת אוֹרַיְיתָא דִּבְכְתָב, וּמִשְּׂמָאלָא אִתְיְיהִיבַת אוֹרַיְיתָא דְּעַל פֶּה דְּאִיהִי נוּקְבָא.

וּבְגִין דָּא טוֹב צַדִּיק חַ״י עָלְמִין אִיהוּ מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא, דְּאִיהוּ גְּבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, דְּאִיהוּ סמא״ל, וּבְגִין דָּא שְׂמֹאל דּוֹחָה, וּבִימִינָא יֵקוּם, דְּמָאן דְּנָפִיל לָא צָרִיךְ לְאַקָּמָא אֶלָּא בִּידָא יְמִינָא, וּבְגִין דָּא חַי יהו״ה שִׁכְבִי עַד הַבֹּקֶר.

וּשְׂמָאלָא אִיהִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וִימִינָא פֶּסַח, וּבֵיהּ הֲוָה אוֹמָאָה בְּי״ד יוֹמִין, וְדָא אִיהוּ כִּי יָד עַל כֵּס יָ״הּ (שְׁמוֹת יז, טז), וְעַל הַהוּא זִמְנָא אִיהִי אָמְרַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א, ו): אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת, אַל תִּרְאוּנִי מִסִּטְרָא דִּשְׂמָאלָא דְּיִצְחָק, דַּאֲנָא בְּקַדְרוּתָא בֵּיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כז, א): וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת, מֵרְאֹת וַדַּאי בְּפוּרְקָנָא, דְּאִיהִי אוֹר מַרְאוֹת דְּנְבוּאָה, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יְחֶזְקֵאל א, א): נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם

וְאֶרְאֶה מַרְאוֹת אלהי״ם, וְדָא אִיהוּ וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת מִסְטָרָא דִּשְׂמָאלָא, וְאִתְּמַר בְּהַהוּא זִמְנָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַלְבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְּרוּת (יְשַׁעְיָה נ, ג).

נֵר אִיהִי ה׳, חָמֵשׁ גְּוָונִין נְהִירִין בָּהּ, וְאִנּוּן חִוָּור סוּמַק יָרוֹק וְאָכָּם וּתְכֵלֶת, ו׳ אוֹר הַנֵּר מִלְּגָאו, סמא״ל חֹשֶׁךְ, נָחָשׁ קַדְּרוּת, וַעֲלָה אִתְּמַר אַלְבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְּרוּת נוּקְבָא דִּילֵיהּ, וְשַׂק אָשִׂים כְּסוּתָם, וַוי לְנִשְׁמָתָא כַּד אִתְלַבְּשַׁת בְּקַדְּרוּתָא דְּלְהוֹן, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר וַתִּכְהֶיָן עֵינָיו מֵרְאֹת, וְאִנּוּן חֲשׁוֹכִין דִּמְכַסְּיָין עַל עַיְינִין, דְּלֵית לוֹן רְשׁוּ לְאִסְתַּכְּלָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ.

וְאוֹר וְנֵר דְּנַהֲרִין בְּהוֹן, אִתְּמַר בְּהוֹן (קֹהֶלֶת יב, ג): וְחָשְׁכוּ הָרֹאוֹת בָּאֲרֻבּוֹת, כְּמָה דְּאָמַר קֹהֶלֶת (שָׁם, ב): עַד אֲשֶׁר לֹא תֶחְשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאוֹר וְגוֹמֵר, וְאוֹר וְנֵר עֲלַיְיהוּ אִתְּמַר (מִשְׁלֵי ו, כג): כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר, וְאַמַּאי אִתְחַשְׁכָן בְּהוֹן, בְּגִין דְּלָא הֲווֹ מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרַיְיתָא וּמִצְוָה, בְּדְחִילוּ וּבְרַחֲימוּ דְּאִנּוּן י״ה, וּמִיָּד דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּהוֹן בְּדְחִילוּ וְרַחֲימוּ, אוֹמָאָה אִיהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּי״ה דְּאִנּוּן דְּחִילוּ וְרַחֲימוּ, לְאַעְבָּרָא לוֹן מֵעָלְמָא דְּנִשְׁמָתָא, בְּגִין דְּאִנּוּן חֲשׁוֹכִין אַפְרִישִׁין בֵּין י״ה וּבֵין ו״ה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ דְּכְתִיב (שְׁמוֹת יז, טז): כִּי יָד עַל כֵּס יָ״הּ.

לימודי הבי"ת
ותכשיטי הבית
המשניות והזהר הקדוש
נדפסו לזכות
התורם ובני ביתו הי"ו
הקב"ה יעזור להם
שירוו נחת דקדושה
מכל צאצאיהם ויזכו כולם
לבריאות השלימה ולשלום
בית אמיתי ולפרנסה כשירה
אמן כן יהי רצון.

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

שנת תשפ"ו – אלול ..... אוגוסט \ ספטמבר - 2026

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת נצבים וילך

יז	יום ראשון	עלות השחר (72 דק') ... 4:59 נץ החמה ..... 6:11 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:38 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:25	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:39 שקיעה ..... 7:04 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:17	**30** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכב **ירושלמי:** שבועות ד **תוספתא:** סנהדרין ה **נ"ך:** שמואל א כח **משניות:** עבודה זרה א **זהר:** שמות א עמ' שפה-שפו
יח	יום שני	עלות השחר (72 דק') ... 5:00 נץ החמה ..... 6:12 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:38 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:25	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:38 שקיעה ..... 7:03 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:16	**31** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכג **ירושלמי:** שבועות ה **תוספתא:** סנהדרין ו **נ"ך:** שמואל א כט **משניות:** עבודה זרה ב **זהר:** שמות א עמ' שפז-שפח
יט	יום שלישי	עלות השחר (72 דק') ... 5:01 נץ החמה ..... 6:13 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:38 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:25	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:38 שקיעה ..... 7:02 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:15	**1** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכד **ירושלמי:** שבועות ו **תוספתא:** סנהדרין ז **נ"ך:** שמואל א ל **משניות:** עבודה זרה ג **זהר:** שמות א עמ' שפט-שצ
כ	יום רביעי	עלות השחר (72 דק') ... 5:01 נץ החמה ..... 6:13 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:38 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:25	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:38 שקיעה ..... 7:01 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:14	**2** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכה **ירושלמי:** שבועות ז **תוספתא:** סנהדרין ח **נ"ך:** שמואל א לא **משניות:** עבודה זרה ד **זהר:** שמות א עמ' שצא-שצב
כא	יום חמישי	עלות השחר (72 דק') ... 5:02 נץ החמה ..... 6:14 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:39 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:26	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:37 שקיעה ..... 6:59 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:12	**3** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכו **ירושלמי:** שבועות ח **תוספתא:** סנהדרין ט **נ"ך:** שמואל ב א **משניות:** עבודה זרה ה **זהר:** שמות א עמ' שצג-שצד
כב	יום שישי	עלות השחר (72 דק') ... 5:03 נץ החמה ..... 6:15 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:39 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:26	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:37 שקיעה ..... 6:58 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:11	**4** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכז **ירושלמי:** שבועות ט **תוספתא:** סנהדרין י **נ"ך:** שמואל ב ב **משניות:** אבות א **זהר:** שמות א עמ' שצה-שצו
	הדלקת נרות (40 דק'): 6:18 (20 דק'): 6:38			
כג	שב"ק	שבת קודש פרשת נצבים וילך עלות השחר (72 דק') ... 5:03 נץ החמה ..... 6:15 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:39 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:26	סו"ז תפילה ..... 10:30 חצות היום ..... 12:37 שקיעה ..... 6:57 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:10	**5** **ליומוד יומי:** **בבלי:** חולין קכח **ירושלמי:** שבועות י **תוספתא:** סנהדרין יא **נ"ך:** שמואל ב ג **משניות:** אבות ב **זהר:** שמות א עמ' שצז-שצח
	מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:10			

מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ זי"ע הָיָה רָגִיל לוֹמַר: "כְּשֵׁם שֶׁיֵּשׁ דֶּרֶךְ לְהִכָּנֵס לְצָרָה, כֵּן יֵשׁ דֶּרֶךְ לָצֵאת מִמֶּנָּה", אֵין כָּזֶה דָּבָר שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לָצֵאת, רַק צְרִיכִים לִמְצֹא אֶת הַפְּתָחִים שֶׁדַּרְכָּם יוּכַל לָצֵאת... (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)